

Lovtidende A

2008

Udgivet den 20. december 2008

15. december 2008.

Nr. 1371.

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om Grønlands gymnasiale Uddannelse og om studieforberevende enkeltfagsundervisning (GU-bekendtgørelsen)

(Ændring af læreplaner)

§ 1

I bekendtgørelse nr. 748 af 29. juni 2006 om Grønlands gymnasiale Uddannelse og om studieforberevende enkeltfagsundervisning (GU-bekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 764 af 11. juli 2008, foretages følgende ændringer:

1. *Bilag 2, Billedkunst C og B*, affattes som bilag 1 til denne bekendtgørelse.
2. *Bilag 9, Film og Tv C*, affattes som bilag 2 til denne bekendtgørelse.
3. *Bilag 10, Filosofi C*, affattes som bilag 3 til denne bekendtgørelse.
4. I *bilag 14* affattes *Geografi B* som bilag 4 til denne bekendtgørelse.
5. *Bilag 16, Historie B*, affattes som bilag 5 til denne bekendtgørelse.

6. *Bilag 17, Idræt C og B*, affattes som bilag 6 til denne bekendtgørelse.

7. *Bilag 20, Musik C og B*, affattes som bilag 7 til denne bekendtgørelse.

8. *Bilag 22, Psykologi C*, affattes som bilag 8 til denne bekendtgørelse.

9. *Bilag 23, Religion C*, affattes som bilag 9 til denne bekendtgørelse.

10. *Bilag 24, Samfundsfag C og B*, affattes som bilag 10 til denne bekendtgørelse.

§ 2

Stk. 1. Bekendtgørelsen træder i kraft den 31. december 2008.

Stk. 2. Bekendtgørelsen har virkning for elever, der har påbegyndt uddannelsen pr. 1. august 2008 eller senere.

Undervisningsministeriet, den 15. december 2008

JARL DAMGAARD
AFDELINGSCHEF

/ Helle Kristensen

Billedkunst C og B**Billedkunst C****1. Formål**

Det er fagets formål, at eleverne erhverver forudsætninger for at kunne opleve og forstå billedkunst og opnår forståelse for visuelle og rumlige fænomener. Forståelsen for det enkelte værk opnås ved at inddrage relevante æstetiske arbejdsprocesser, praktiske og teoretiske, i det analytiske arbejde. Eleverne tilegner sig visuel kompetence til at kunne orientere sig i visuelle kulturer og til at kunne arbejde med det visuelles betydning også uden for fagets grænser.

2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål**

Eleverne skal kunne:

- a) skelne mellem personlig kunstoplevelse og analytisk tilgang
- b) analysere og fortolke et visuelt materiale på et elementært niveau ud fra forskningsbaserede metoder og samle resultaterne i en konklusion
- c) løse elementære visualiseringsopgaver med vægt på billedkommunikation
- d) forstå kunstfaglige tekster i medierne og i undervisningsmaterialet på et elementært niveau
- e) skelne mellem udvalgte kunsthistoriske perioder og beskrive disse perioders væsentligste træk
- f) kommunikere om og ved hjælp af visuelle udtryk.

2.2 Kernestof

Undervisningen skal gennem arbejdet med forskellige billedformer give eleverne betingelser for at opleve og forstå den skabende proces og de visuelle udtryk. Det praktiske og teoretiske arbejde skal integreres mest muligt.

Kernestoffet er:

- a) teoretisk og praktisk arbejde med billeder på flade, skulptur og installationer med vægt på disse mediers udtryks- og meningsbærende muligheder,
- b) udvalgte værker fra før 1400, perioden 1400-1750, efter 1750 og kunst fra de seneste fem år, herunder international samtidskunst og kunst fra andre kulturer,
- c) mindst to ud af følgende tre analytiske synsvinkler: det formanalytiske, det betydningsanalytiske og det socialanalytiske samt
- d) praktisk og teoretisk arbejde med to forskellige gengivelsesstrategier, f.eks. forskellige metoder, hvori der kan afbildes eller synliggøres noget, samt nogle overvejelser bag disse metoder.

2.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. I det supplerende stof indgår andre værker, anvendelsesrettede opgaver eller udstillingsbesøg, der uddyber kernestoffet, så der fremdrages flere dimensioner og perspektiver.

3. Tilrettelæggelse**3.1 Didaktiske principper**

Undervisningen skal tilrettelægges som en udvikling fra lærestyrede forløb til mere selvstændigt arbejde. Undervisningen skal opfordre eleverne til at stille selvstændige spørgsmål til forskellige måder at anskue kunst på. Eleverne skal øves i brugen af fagets terminologi og i mundtlig udtryksfærdighed i det hele taget. I tilrettelæggelsen af det praktiske og teoretiske arbejde skal eleverne altid gøres bekendt med, hvad der konkret forventes. Dette er i særlig høj grad vigtigt at have for øje i forbindelse med det praktiske arbejde.

Undervisningens praktiske elementer sammentænkes og samordnes med relevant teori, så teori og praksis på hver deres måde udforsker de samme tematiske problemstillinger. Det praktiske arbejde optræder altid som et middel til at opfylde de overordnede faglige mål og er ikke et mål i sig selv.

3.2 Arbejdsformer

Fagets arbejdsformer veksler mellem klasseundervisning, korte kursusforløb og projektperioder, hvor eleverne arbejder individuelt eller i grupper. Der skal være sammenhæng mellem kurser og projekter. Klasseundervisning og kursusforløb giver teoretiske og praktiske redskaber, som eleverne kan bruge i projekter.

Der arbejdes sammenhængende med praktiske og teoretiske elementer. Der arbejdes med enkel billedkommunikation og med at visualisere de teoretiske elementer, ligesom de teoretiske overvejelser i forbindelse med det praktiske arbejde altid fastholdes i noteform.

Fælles for alle arbejdsformer er, at processen og opgaveløsninger, det vil sige research, valg, fravalg og resultater, skal samles i en portfolio. Skriftlige opgaver, billedmateriale og litteratur samles ligeledes i portfolioen.

Elevernes arbejder skal i så vid udstrækning som muligt løbende præsenteres uden for faglokalet.

3.3 It

It bruges i undervisningen som kommunikationsmiddel, som udtryksmiddel, som billedproduktivt medie, som informationssøgning og som kunstnerisk billedmedie.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Elevernes arbejde, progression og selvevaluering fastholdes i portfolioen. Med udgangspunkt i portfolioen vurderes elevens arbejde løbende i forhold til de stillede opgaver. Eleven redigerer sin portfolio, så teoretiske og praktiske problemstillinger, researchmateriale og opgaveløsninger tydeligt formidles.

Billedkunst B

1. Formål

Det er fagets formål, at eleverne erhverver forudsætninger for at kunne opleve og forstå billedkunst og opnår forståelse for visuelle og rumlige fænomener. Forståelsen for det enkelte værk opnås ved at inddrage relevante æstetiske arbejdsprocesser, praktiske og teoretiske, i det analytiske arbejde. I forlængelse af det praktiske arbejde erhverver eleverne kunnen og viden om metoder til billedfremstilling. Eleverne tilegner sig visuel kompetence til at kunne orientere sig i visuelle kulturer og til at kunne arbejde med det visuelles betydning også uden for fagets grænser.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Eleverne skal kunne:

- a) skelne mellem personlig kunstoplevelse og analytisk tilgang og kunne forklare forskellen
- b) analysere og fortolke et visuelt materiale på et elementært niveau
- c) forklare udvalgte kunsthistoriske perioders karakteristiske træk med udgangspunkt i billeder, skulptur, arkitektur mm. og analytisk sammenholde værker fra forskellige perioder
- d) vælge mellem forskellige metoder og strategier til at løse visualiseringsopgaver i samspil med det analytiske arbejde med andres og egne billeder
- e) kommunikere om og ved hjælp af visuelle udtryk.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) mindst to ud af tre følgende analytiske synsvinkler: det formanalytiske, det betydningsanalytiske og det socialanalytiske,
- b) teoretisk og praktisk arbejde med billeder på flade, skulptur, arkitektur og installationer med vægt på disse mediers udtryks- og meningsbærende muligheder,
- c) teoretisk og praktisk arbejde med to forskellige gengivelsesstrategier, f.eks. forskellige metoder, hvori der kan afbildes eller synliggøres noget, samt nogle overvejelser bag disse metoder, samt
- d) udvalgte værker og tekster herom: værker fra før 1400, perioden 1400-1750, efter 1750 og kunst fra de seneste fem år, herunder global og international samtidskunst og kunst fra andre kulturer.

2.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. I det supplerende stof indgår andre værker, anvendelsesrettede opgaver eller udstillingsbesøg, der uddyber kernestoffet, så der fremdrages flere dimensioner og perspektiver.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen skal tilrettelægges som en udvikling fra lærerstyrede forløb til mere selvstændigt arbejde. Undervisningen skal opfordre eleverne til at stille selvstændige spørgsmål til forskellige måder at anskue kunst på. Eleverne skal øves i brugen af fagets terminologi og i mundtlig udtryksfærdighed i det hele taget. I tilrettelæggelsen af det praktiske og teoretiske arbejde skal eleverne altid gøres bekendt med, hvad der konkret forventes. Dette er i særlig høj grad vigtigt at have for øje i forbindelse med det praktiske arbejde. Undervisningens praktiske elementer sammentænkes og samordnes med relevant teori, så teori og praksis på hver deres måde udforsker de samme tematiske problemstillinger. Det praktiske arbejde optræder altid som et middel til at opfylde de overordnede faglige mål og er ikke et mål i sig selv.

3.2 Arbejdsformer

Fagets arbejdsformer veksler mellem klasseundervisning, korte kursusforløb og projektperioder, hvor eleverne arbejder individuelt eller i grupper. Der skal være sammenhæng mellem kurser og projekter. Klasseundervisning og kursusforløb giver teoretiske og praktiske redskaber, som eleverne kan bruge i projekter.

Imod slutningen af undervisningsperioden bruges 15 % af den samlede uddannelsestid til et selvstændigt, individuelt projekt, hvor eleven arbejder ud fra en problemformulering, som udspringer af et tema/emne, der har været behandlet i undervisningen.

Der arbejdes sammenhængende med praktiske og teoretiske elementer og der arbejdes praktisk med at visualisere de teoretiske elementer. Fælles for alle arbejdsformer er, at processen og opgaveløsninger, det vil sige research, valg, fravalg og resultater, skal samles i en portfolio. Skriftlige opgaver, billedmateriale og litteratur samles ligeledes i portfolioen.

3.3 It

It bruges i undervisningen som kommunikationsmiddel, som udtryksmiddel, som billedproduktivt medie, som informationssøgning og som kunstnerisk billedmedie.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Elevens arbejde, progression og selvevaluering fastholdes i portfolioen. Med udgangspunkt i portfolioen vurderes elevens arbejde løbende i forhold til de stillede opgaver. Eleven redigerer sin portfolio, så teoretiske og praktiske problemformuleringer, researchmateriale og løste opgaver tydeligt formidles.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve, og skolen vælger for det enkelte hold mellem nedenstående to prøveformer: Prøveform a): Eksamensopgaverne formuleres af eksaminator og udpeger centrale faglige elementer. Opgaverne sendes til censor og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse.

Eksaminationstiden er 30 minutter pr. eksaminand. Der gives 60 minutters forberedelsestid.

Den enkelte eksamensopgave besvares ved hjælp af eksempler fra eksaminandens portfolio, jf. pkt. 3.2. Eksemplerne er dels fremstillet af eksaminanden, dels fotografier eller reproduktioner af eksempler, fremstillet af andre.

Eksaminationen er todelt. I første del redegør eksaminanden for opgaven med udgangspunkt i portfolioens indhold. Redegørelsen uddybes i en efterfølgende samtale. Anden del omhandler eksaminandens præsentation af det selvstændige projekt. Præsentationen efterfølges af en uddybende samtale. Eksaminationstiden fordeles mellem de to dele således, at første del udgør ca. 2/3 af eksaminationstiden. Hele portfolioen kan inddrages i eksaminationen.

Prøveform b): Mundtlig prøve på grundlag af en opgave, som tager udgangspunkt i eksaminandens portfolio, jf. pkt. 3.2. Opgaven formuleres af eksaminator inden for et emne, der er valgt af eksaminanden og godkendt af eksaminator. Opgaverne sendes til censor og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse.

Eksaminationstiden er 30 minutter pr. eksaminand. Der gives ca. 48 timers forberedelsestid til udarbejdelse af præsentation på grundlag af opgaven.

Eksaminationen er todelt. I første del redegør eksaminanden for opgaven med udgangspunkt i portfolioens indhold. Redegørelsen uddybes i en efterfølgende samtale. Anden del omhandler eksaminandens præsentation af det selvstændige projekt. Præsentationen efterfølges af en uddybende samtale. Eksaminationstiden fordeles mellem de to dele således, at første del udgør ca. 2/3 af eksaminationstiden. Hele portfolioen kan inddrages i eksaminationen.

4.3 Selvstuderende

Selvstuderende skal lave en portfolio som er i overensstemmelse med læreplanens krav, jf. pkt. 3.2, 4.2 og 4.4. Portfolioen indeholder: En samling selvavede arbejder, reproduktioner eller værker lavet af andre, samt relevant litteratur. Dette materiale kan eksaminanderne bruge til at vise, at de har nået de nødvendige faglige mål, jf. pkt. 2.1. Materialet skal have den bredde, der nævnes i læreplanens afsnit om kernestoffet, jf. pkt. 2.2, samt supplerende stof, jf. pkt. 2.3.

Eksamensformen begrænses til eksamensform a) som beskrevet i læreplanen pkt. 4.2.

4.4 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i pkt. 2.1.

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- gøre rede for sammenhængen mellem visuelle problemstillinger og egne arbejder
- forklare de væsentligste stiltræk i udvalgte kunsthistoriske perioder i forhold til konkrete eksempler fra portfolioen samt referere til kunstens rolle i samfundet i de pågældende perioder.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering.

Mediefag C**1. Identitet og formål****1.1 Identitet**

Mediefagets genstandsfelt er levende billeder (film og tv) i en æstetisk, kulturel og kommunikativ sammenhæng. Faget forener en teoretisk-analytisk og en praktisk-produktionsmæssig tilgang til levende billeder.

Faget giver eleverne de nødvendige redskaber til at analysere levende billeder. Dette er af afgørende betydning for deres muligheder for at opleve og vurdere de informationer og påvirkninger, de møder som brugere af medierne. Faget giver endvidere eleverne indsigt i film og tv's udtryks-former i forbindelse med praktisk produktion, så de bliver aktive, kreative og reflekterende medie-brugere.

1.2 Formål

Undervisningen udvikler elevernes evne til at analysere, perspektivere og vurdere grønlandske, danske og internationale medieproduktioner inden for fiktion og fakta og blandinger mellem disse former. Samtidig udvikler undervisningen elevernes evne til at udtrykke sig selvstændigt og nuanceret i levende billeder, således at de bliver aktive, kreative og reflekterende brugere af film og tv.

2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål***Teori og analyse*

Eleverne skal kunne:

- a) anvende filmsprogets terminologi i forbindelse med analyse af film og tv-produktioner
- b) redegøre for grundlæggende dramaturgiske principper og fortælleforhold
- c) karakterisere grundlæggende træk ved fakta og fiktion
- d) identificere centrale genrer og programtyper
- e) foretage en perspektivering af film og tv-produktioner.

Praksis

Eleverne skal kunne:

- a) betjene optage- og redigeringsudstyr
- b) planlægge og gennemføre en medieproduktion i grupper
- c) bestemme faserne i arbejdet med en medieproduktion
- d) anvende filmsprogets terminologi i forbindelse med en medieproduktions faser
- e) tilpasse udtryksform til indhold og målgruppe
- f) udarbejde synopsis og storyboard
- g) anvende dramaturgiske grundprincipper
- h) forholde sig analytisk til produktionsprocessen og deres egen produktion.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) filmsprogets terminologi
- b) grundlæggende dramaturgiske principper og fortælleforhold
- c) grundlæggende træk ved fakta- og fiktionsprogrammer
- d) centrale genrer og programtyper
- e) produktionstilrettelæggelse, herunder synopsis og storyboard
- f) optageprincipper og optageteknik
- g) redigeringsprincipper og redigeringsteknik.

2.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof i mediefaget skal perspektivere og uddybe kernestoffet og i det hele taget udvide den faglige horisont, så kursisterne lever op til de faglige mål. Historiske, kulturelle, samfundsmæssige og genremæssige perspektiver skal inddrages i undervisningen.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Det er et afgørende didaktisk princip i mediefaget at integrere den teoretisk-analytiske undervisning i den praktisk-produktionsmæssige og omvendt. Der lægges vægt på, at fagets discipliner opleves som en helhed: I forbindelse med den teoretisk-analytiske undervisning indarbejdes fagets terminologi og øvrige begrebsapparat, der tages i anvendelse i produktionsprocessen, og i forbindelse med produktionsprocessen gøres en række praktiske erfaringer, som kan overføres til analysearbejdet.

Det ligger i fagets didaktik, at der vil være en vekselvirkning mellem induktiv og deduktiv læring, således at undervisningen organiseres som en ligelig fordeling mellem det teoretisk-analytiske arbejde og det praktisk-produktionsmæssige.

3.2 Arbejdsformer

For at udvikle analytiske, kreative, kommunikative og sociale kompetencer hos eleverne, anvendes forskellige undervisningsformer fra projektarbejde i grupper til klasseundervisning.

Det teoretisk-analytiske arbejde baseres på visning af film og tv-produktioner. I starten arbejdes der under lærerens instruktion og vejledning med korte citater og shot-to-shot-analyse for at gøre eleverne fortrolige med fagets terminologi og arbejdsmetoder. Der arbejdes herefter med næranalyse af udvalgte scener/sekvenser, hvor eleverne stadig mere aktivt deltager i analysearbejdet. Senere behandles hele værker under anvendelse af mere komplekse analysemetoder og arbejdsformer, der vægter elevernes selvstændige bidrag. Det praktiske arbejde udføres som gruppe- og projektarbejde og indledes med enkle, korte øvelser i produktion under lærerens instruktion og vejledning. Der arbejdes herefter med lidt længere øvelser, hvor eleverne gradvist gøres ansvarlige for større dele af processen. Efterhånden fremstilles selvstændige produktioner, hvor læreren fungerer som supervisor og konsulent.

3.3 It

It har en central placering i faget, både i forbindelse med den teoretiske og den praktiske dimension.

I det teoretisk-analytiske arbejde anvendes it til informationssøgning, præsentation og formidling af fagligt stof. I produktionsforløbet benyttes it til tekstbehandling og informationssøgning i præproduktionen og til digital redigering i postproduktionen.

3.4 Samspil med andre fag

Hvor det er muligt, lægges der op til, at faget indgår i samspil med andre fag og faggrupper. Dette styrker elevernes opfattelse af mediefaget som et mangefacetteret fag, der involverer historiske, kulturelle, samfundsmæssige og æstetiske perspektiver.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for den løbende evaluering af elevernes standpunkt og undervisningen.

De teoretisk-analytiske forløb samt undervisnings- og arbejdsformer evalueres ved hjælp af spørge-skemaer, test og/eller samtaler tilpasset det enkelte forløb; herigennem bidrager den løbende evaluering til, at eleven bringes til at reflektere over sin faglige udvikling.

Alle praktiske produktionsforløb afsluttes med en fælles visning af produktionerne for hele holdet/klassen. Herefter foretages en evaluering af produktionerne, således at de enkelte grupper og læreren i fællesskab deltager i evalueringen af samtlige produktioner. Desuden evaluerer hver gruppe sit eget produktionsforløb i samspil med læreren.

Ved tværfaglige forløb indgår valg af evalueringsmetoder i den fælles tilrettelæggelse.

4.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve, der består af to dele:

- a) En mundtlig gruppeprøve baseret på eksaminandens seneste medieproduktion. Eksaminationstiden er ca. 15 minutter pr. eksaminand. I denne del af eksaminationen prøves eksaminanden i sin evne til at redegøre for centrale elementer i produktionen.
- b) En individuel mundtlig prøve. Grundlaget for eksaminationen er undervisningsbeskrivelsen for holdet eller den enkelte eksaminand.

Forberedelsestiden er 30 minutter. Eksaminationstiden er 30 minutter.

Grundlaget er et ikke-gennemgået citat fra en film eller et tv-program. Citatet må højst være på 5 minutter og skal have tilknytning til film- og tv-forløb, der har været arbejdet med i den teoretisk-analytiske del af undervisningen. Citatet skal ledsages af et ark indeholdende de nødvendige credits samt evt. vejledende spørgsmål. Eksaminanden prøves i sin evne til at fremdrage væsentlige aspekter i citatet.

4.3 Selvstuderende

Selvstuderende, herunder elever på vilkår som selvstuderende, skal fremlægge en redigeret video-/film- eller lyd-/diasproduktion af mindst 5 minutters varighed som udgangspunkt for eksaminationen i praktisk medieproduktion. Denne eksamination afløser gruppeprøven. Til prøven i teoretisk medieanalyse opgives mindst 2 teoretiske forløb. Både film og de elektroniske medier skal indgå i opgivelserne. Til de teoretiske forløb skal der ud over medieproduktioner opgives tekster i et omfang svarende til mindst 100 sider.

4.4 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i pkt. 2.1.

Ved bedømmelsen af eksaminandens gennemgang af citatet lægges der vægt på:

- analysen af de filmsproglige virkemidlers anvendelse
- redegørelsen for elementære dramaturgiske og genremæssige forhold
- perspektivering af citatet til gennemgået stof.

Ved bedømmelsen af medieproduktionen lægges der vægt på:

- udformningen af billed- og lydside
- overensstemmelsen mellem formål, indhold, udformning og målgruppe.

Ved bedømmelsen af eksaminandens redegørelse for produktionen lægges der vægt på:

- evnen til at begrunde valget af filmsproglige virkemidler
- evnen til at forholde sig analytisk reflekteret til egen produktion.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af produktionen og eksaminandens præstation i prøvens to dele.

Filosofi C**1. Identitet og formål****1.1 Identitet**

Faget filosofi beskæftiger sig med filosofiske problemer og filosofisk argumentation. Filosofi behandler spørgsmål, som er grundlæggende for den menneskelige tilværelse og for alle fag og videnskaber. Det er filosofiens væsen, på tværs af de faglige og videnskabelige grænser, at stille stadig dybere spørgsmål og at reflektere kritisk over mulige svar og argumenter. Faget anlægger såvel et systematisk som et idéhistorisk og et aktualiserende perspektiv på sine problemstillinger.

1.2 Formål

Eleverne skal tilegne sig viden om og kompetencer til at genkende, behandle og diskutere filosofiske problemstillinger og teorier, der har været og er konstituerende for vores kultur. Filosofifaget præsenterer bærende forestillinger og centrale metoder i de grundlæggende menneskelige og videnskabelige tilgange til verden. Faget fremmer således forståelsen af, hvorledes filosofiske menneske- og virkelighedsopfattelser er involveret i human-, samfunds- og naturvidenskabelige fag. Eleverne sættes i stand til at analysere og forholde sig til forskellige former for viden og værdier i det globale videnssamfund. Herigennem skærpes den enkelte elevs evner til selvstændig kritisk argumentation som et tænkende, oplyst og myndigt menneske.

2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål**

Eleverne skal kunne:

- genkende og redegøre for filosofiske problemstillinger
- demonstrere viden om filosofiske problemstillinger og teorier vedrørende fundamentale opfattelser af menneske, samfund og natur, inden for såvel praktisk som teoretisk filosofi
- demonstrere et elementært kendskab til filosofiske problemers, begrebs og teoris idéhistoriske og systematiske sammenhæng og udvikling
- redegøre for vigtige traditionelle løsningsforslag til givne filosofiske problemer
- udvise evne til at håndtere begrebslige definitioner og distinktioner
- udvise elementært kendskab til argumentationsteori
- indgå i en fagligt funderet diskussion om en behandlet filosofisk problemstilling af klassisk eller hverdagsagtig karakter
- genkende og redegøre for samt vurdere etiske problemstillinger
- skelne mellem forskellige vidensformer og vidensnormer (eksakte, empiriske, hermeneutiske, praktiske), sådan som de gør sig gældende på tværs af og inden for de forskellige fag og videnskabsområder.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- væsentlige problemstillinger inden for teoretisk filosofi
- væsentlige problemstillinger inden for praktisk filosofi
- elementær argumentationsteori
- en elementær filosofi- og idéhistorisk oversigt over de væsentligste perioder: antikken, renæssancen, oplysningstiden og moderne tid.

2.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof i filosofi skal, bl.a. i samspillet med andre fag, perspektivere og uddybe kernestoffet og i det hele taget udvide den faglige horisont, så eleverne kan leve op til målene.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Ved at anvende forskellige undervisningsformer tilrettelægges undervisningen på en sådan måde, at eleverne opnår de kompetencer, der er beskrevet under de faglige mål. Der skal anvendes såvel deduktive som induktive undervisningsprincipper. Progressionen skal bl.a. sikres gennem valg af forskellige undervisningsformer og materialer.

Arbejdet baseres hovedsageligt på læsningen af:

- a) filosofiske primærtekster
- b) sekundærlitteratur (samlet kaldet filosofiske tekster).

Der læses desuden:

- c) oversigtslitteratur i fornødent omfang
- d) andet materiale (tekster/film/udsendelser/kunstværker) med filosofisk indhold.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen organiseres med to til fem emneforløb, der tilsammen tilgodeser både det humanistiske, det samfundsvidenskabelige og det naturvidenskabelige fagområde. Under hvert af emneforløbene skal der være eksempler på en tekstnær gennemgang af filosofiske primærtekster. Der skal desuden være eksempler på en behandling, der tager udgangspunkt i elevernes egen læsning af filosofiske tekster eller andet filosofisk materiale.

Eleverne skal præsenteres for mindst ét eksempel på andet materiale med filosofisk indhold, jf. pkt. 3.1, d). I forbindelse med mindst ét af emneforløbene skal eleverne til belysning af emnet på egen hånd finde, analysere og diskutere supplerende filosofiske tekster eller andet materiale med filosofisk indhold. Arbejdet, der foregår i grupper, afsluttes med, at grupperne fremlægger for resten af holdet.

3.3 It

It integreres i det omfang, det er nødvendigt og relevant for den faglige progression. Elektronisk formidling og vidensdeling skal indgå som en del af undervisningen.

En kritisk tilgang til anvendelsen af it og omgang med viden på internettet skal understøtte elevernes udvikling af den generelle it-kompetence.

3.4 Samspil med andre fag

Eleverne skal præsenteres for eksempler, der illustrerer, hvorledes andre fag kan levere stof, der inspirerer til filosofisk analyse og overvejelse. Omvendt skal eleverne præsenteres for eksempler, der illustrerer, hvorledes filosofi kan perspektivere og inspirere andre fag.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Eleverne skal undervejs i forløbet mindst én gang i hvert semester bibringes en klar opfattelse af niveauet for og udviklingen i det faglige standpunkt. I en opfølgende vejledning skal der gives konkrete anvisninger til, hvordan forbedringerne i det faglige standpunkt kan opnås. I vejledningen skal indgå overvejelser om elevens arbejdsindsats, herunder den faglige indsats i gruppearbejde og ved individuelle elevoplæg.

4.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af 1-3 tekster på tilsammen højst 4 normalsider, valgt af eksaminator, hvoraf mindst 2 normalsider skal være kendte filosofiske tekster, jf. definitionen i pkt. 3.1.

Prøvematerialet sendes til censor og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse.

Eksaminationstiden er 24 minutter pr. eksaminand. Der gives 48 minutters forberedelsestid.

Eksaminationen former sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i pkt. 2.1.

Der lægges vægt på eksaminandens evne til at fremlægge en filosofisk problemstilling på en klar og overskuelig måde samt til at disponere og strukturere eksaminationstiden.

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.

Geografi B

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Geografi omhandler grundlæggende naturprocesser og naturforhold på Jorden og deres betydning for menneskets livsvilkår samt Jordens, livets og landskabernes udviklingshistorie i både et langt geologisk tidsperspektiv og i et aktuelt, samfundsmæssigt og kulturelt perspektiv. Faget beskæftiger sig med, hvordan mennesket tilpasser sig, udnytter, regulerer, ændrer og forvalter natur og omverden, herunder principper for bæredygtig udvikling.

Geografi beskæftiger sig med geologiske og geografiske globale og regionale mønstre og forskelligheder og deres forklaring. Faget tager udgangspunkt i systematisk iagttagelse af, undren og refleksion over forhold i omverdenen.

1.2 Formål

Gennem faget geografi opnår eleverne almen og specifik naturvidenskabelig viden inden for geofaglige områder, som giver dem et globalt perspektiv og metodiske forudsætninger, der kan tjene som basis for videre studier og beskæftigelse. Eleverne skal opnå en struktureret og sammenhængende omverdensforståelse, så de kan forholde sig til aktuelle geofaglige emner såvel på lokalt som globalt niveau. Elevernes interesse for geofaglige fænomener og mønstre skal stimuleres ved at iagttage og beskæftige sig med direkte observerbart materiale. De skal opnå indsigt i geofaglige metoder og få kendskab til relevante informationskilder.

Eleverne skal tilegne sig kundskaber, så de forstår, hvordan ny viden og teknologiske innovationer har betydning for udnyttelsen af naturens ressourcer og den samfundsøkonomiske udvikling.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Eleverne skal kunne:

- identificere, genkende og klassificere rumlige mønstre i geofaglige sammenhænge
- planlægge og gennemføre eksperimentelt arbejde herunder systematiske feltobservationer og feltmålinger vedrørende geofaglige fænomener
- opsøge, kvalitetsvurdere, fortolke og anvende et spektrum af geofaglige repræsentationsformer såsom tekster, data, kort, diagrammer, profiler, figurer, analoge og digitale billeder, samt reflektere over troværdighed og anvendelighed af ekspertudsagn
- ud fra egne data, observationer og målinger analysere og fortolke udviklingsprocesser i naturen og menneskets omgivelser
- udskille, analysere og fortolke væsentlige naturfaglige enkeltfænomener og delprocesser i naturen og menneskets omgivelser og sætte dem ind i overskuelige sammenhænge
- udpege og tage stilling til væsentlige geofaglige problemstillinger gennem konkret analyse af naturen og menneskets omgivelser
- forstå og kritisk anvende komplekse geofaglige modeller som repræsentationer af virkeligheden
- analysere og vurdere geofaglige problemstillinger i en bredere samfundsmæssig sammenhæng og udnytte geofaglig viden sammen med viden og kompetencer opnået i andre fag
- indsamle og vurdere informationer fra forskellige instanser og miljøer
- formidle faglig viden, analyser, resultater og diskussioner, argumentere logisk, mundtligt og skriftligt henvendt til forskellige målgrupper samt deltage på en kvalificeret måde i den aktuelle samfundsdebat om geofaglige emner.

2.2 Kernestof

Globale og regionale variationer og forskelle samt konkrete cases fra Arktis og den øvrige verden danner rammen for geografi B. Fagets kerne er en sammenhængende stofkredsløbs- og energistrømbaseret forståelse af jordsystemet, dets struktur og funktion og dets samspil med menneskets livsvilkår.

Der lægges vægt på forskellige samfunds natur- og ressourcegrundlag og deres forvaltning heraf.

Kernestoffet er følgende:

Jordens, livets og landskabernes udviklingsprocesser og udviklingshistorie i lyset af aktuelle resurse- og miljøforhold

- Jordens og livets udvikling i et langt tidsperspektiv
- Jordens opbygning, den pladetektoniske model, jordskælv og vulkaner
- landskabernes dannelse og udvikling med særlig fokus på det gletscher- og ispåvirkede landskab
- relevante aktuelle teorier og tolkninger af emnet.

Klima og klimaændringer, de natur- og samfundsmæssige faktorer, der påvirker det, samt dets betydning for menneskets livsvilkår

- klimasystemet, det globale vindsystem og havstrømmene
- klimazoner og plantebælter
- klimaets betydning for produktion
- klimaændringer på forskellige tidsskalaer
- relevante aktuelle teorier og tolkninger af emnet.

Vand, vandressurser og deres udnyttelse

- vandets kredsløb, aktuel og potentiel fordampning, afstrømning, nedsivning, grundvand, iskapen og vandløb
- anvendelse af vand i forskellige produktioner, herunder energiproduktion
- vandets samfundsmæssige betydning i relation til ressource-, forsynings- og miljøproblemer.
- Gletscherisens dannelse og massebalance.

Energi, energistrømme, energiresurser og energiteknologi

- det globale kulstof-kredsløb
- vedvarende og ikke-vedvarende energiresurser
- energiteknologiernes udvikling og samfundsmæssige betydning
- energivalg og energiplanlægning.

Geologiske resurser, efterforskning, produktionsteknologi, forbrug og bæredygtighed

- geologiske ressursers dannelse, lokalisering, geografiske fordeling og dannelsesmåde
- efterforskningsmetoder, produktion, efterbehandling, distribution og markedsføring
- udviklingen af kultur- og befolkningsforhold, levevilkår og global arbejdsdeling
- produktionens miljøkonsekvenser og bæredygtighed

Analyse og tolkning af kort og andre rumlige mønstre

- anvendelse og analyse af kort
- tolkning af billedmateriale
- analyse af fly- og satellitbilleder og evt. anvendelse af GIS (Geografiske Informations Systemer).

2.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof skal omfatte natur-, samfunds- og kulturfaglige problemstillinger med relation til kernestoffet.

Det supplerende stof vælges i samarbejde mellem lærere og elever og i samspil med andre fag, og det skal give eleverne mulighed for at arbejde med cases, der relaterer til forskellige dele af verden.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Geografiundervisningen skal være emneorienteret og oftest have et aktuelt udgangspunkt. Emnerne skal indeholde teoretiske elementer, beskrivende stof og konkrete cases. Undervisningens valg af emner og cases tilrettelægges, så eleverne opnår en forståelse af, hvordan specifikke forhold kan nuancere og præcisere generelle geofaglige mønstre og processer. Arbejdet med cases skal muliggøre læreprocesser, der tillader eleverne at tilegne sig grundlæggende metoder og rutiner, og som lægger op til refleksion således, at de

kommer til at arbejde med komplekse forhold. Undervisningen skal tilrettelægges, så der skabes variation og progression. De induktive og deduktive undervisningsprincipper skal indgå i en velovervejet vekselvirkning i undervisningen.

Undervisningen skal træne eleverne i at observere fænomener i omgivelserne og strukturere og fortolke indsamlede informationer. Der skal i faget indgå eksperimentelt arbejde, herunder feltarbejde og ekskursioner, gerne i samarbejde med andre naturvidenskabelige fag. Feltarbejde med selvstændige observationer og målinger er en vigtig del af undervisningen.

Undervisningen skal tilrettelægges således, at eleverne også kommer til at arbejde selvstændigt med problemformuleringer, og at de bringes til selv at formulere simple hypoteser og anvende empiriske observationer og/eller målinger til at teste dem. Endelig skal tilrettelæggelsen sikre, at relevante teorier og modeller til forklaring af de undersøgte fænomener inddrages.

3.2 Arbejdsformer

Klasseundervisning, gruppe- og projektarbejde, feltarbejde og ekskursioner er arbejdsformer, der skal indgå i undervisningen. Varierede arbejdsformer skal anvendes for at sikre, at eleverne når de faglige mål, og at den samlede læreproces styrkes. Det faglige kernestof skal kombineres således, at uddannelsestiden ikke opsplittes i mange korte forløb. Arbejdsformer med stort indhold af praktiske, empiriske og data-analytiske elementer skal udgøre en væsentlig del af uddannelsestiden.

Projektarbejder, hvor eleverne arbejder med selvstændig problemformulering og research, skal være en naturlig del af uddannelsestiden. Projektarbejdet omfatter casestudier, der normalt indebærer en betydelig anvendelse af it til søgning af data og evt. bearbejdning i GIS mv.

Der skal sikres en progression i arbejdsformer og faglige krav såvel som i kravene til elevernes selvstændighed i arbejdsprocessen, deres samarbejdsevne og deres evne til selv at formulere et problem. Hvor det er relevant og muligt, skal faget samarbejde med andre fag med henblik på at styrke læreprocessen.

Den skriftlige dimension i geografi er væsentlig i læreprocessen og omfatter:

- rapporter over dataindsamling, eksperimentelt arbejde, herunder feltarbejde.
- skriftlige øvelser, arbejde med kort, diagrammer mv.
- produkter som resultat af emne- og projektarbejde.

3.3 It

It skal inddrages i undervisningen til følgende formål:

- udnyttelse af internettet til at opnå adgang til undervisningsmateriale, andet geofagligt materiale og data, herunder digitale kort og fly- og satellitbilleder
- visualisering og analyse af data, herunder evt. anvendelse af GIS-/billedbehandlings-programmer
- kommunikation og formidling.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Undervisningen skal evalueres løbende med henblik på at tilpasse valg af arbejdsformer til geografis faglige mål, elevernes interesser og deres faglige forudsætninger. Evalueringen foretages af lærere og elever i fællesskab med henblik på at sikre kontinuitet og progression i undervisningen.

Elevernes individuelle arbejde og deres samarbejdspraksis evalueres med henblik på at styrke den enkelte elevs faglige udvikling og evne til at indgå i et samarbejde.

4.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af en opgave udarbejdet af eksaminator. Opgaven indeholder en række kendte og ukendte materialer/bilag i tilknytning til et af de behandlede emner. Opgaven udleveres

dagen før prøven, forberedelsestiden er minimum 24 timer. I forberedelsen udarbejder eksaminanden en disposition til brug ved eksamen.

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter. Eksaminationen tager udgangspunkt i eksaminandens mundtlige oplæg og forløber som en struktureret samtale mellem eksaminanden, eksaminator og censor.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eleven lever op til de faglige mål, som er angivet i 2.1. Der lægges vægt på, at eksaminanden:

- har et nuanceret globalt verdensbillede baseret på en kombination af regionale cases fra forskellige dele af verden og et generelt globalt overblik,
- har en forståelse af, hvordan naturgeografiske forhold har en kulturel og samfundsmæssig betydning såvel globalt som regionalt,
- har en forståelse af aktuelle udviklingstendenser forskellige steder i verden og kan reflektere og diskutere indlæg i den aktuelle debat på et geofagligt grundlag, samt
- kan foretage selvstændige analyser af konkrete cases, hvor teorier, modeller samt data fra feltarbejde, databaser og den aktuelle debat bringes sammen.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Historie B**1. Identitet og formål****1.1 Identitet**

Historie beskæftiger sig med begivenheder, udviklingslinier og sammenhænge fra oldtiden til i dag. Fagets kerne er menneskers samspil, og hvorledes dette i tidernes løb har udviklet kulturer og samfund i en vekselvirkning med naturen. Centralt i faget står tolkningen af den historiske proces og de spor, den har efterladt sig.

1.2 Formål

Historieundervisningens opgave er at udvikle elevernes historiske bevidsthed og identitet og dermed stimulere deres interesse for og evne til at stille spørgsmål til fortiden for at opnå forståelse for deres samtid samt få klarhed over deres handlemuligheder gennem kendskab til egen kulturbaggrund. Indsigt i den historiske og kulturelle udvikling i andre samfund skal styrke elevernes evne til at møde andre kulturer i en verden præget af hurtig forandring og øget samkvem på tværs af kulturer. Undervisningen skal udvikle elevernes evne til at strukturere og vurdere forskellige typer af historisk materiale og forskellige former for historieformidling.

Kendskab til historie styrker elevernes evne til at reflektere over og anvende viden og indsigt i forhold til aktuelle problemstillinger.

2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål**

Eleverne skal kunne:

- a) gøre rede for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Grønlands historie, Europas historie og verdenshistorien
- b) opnå indsigt i historiske sammenhænge, herunder samspillet mellem individ, samfund og natur
- c) gøre rede for sammenhænge og modsætninger mellem nutidige og historiske samfund
- d) reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende
- e) opstille og formidle historiske problemstillinger mundtligt såvel som skriftligt
- f) gennemføre og formidle en undersøgelse af et historisk emne
- g) anvende en analytisk/metodisk tilgang til forskelligartet historisk materiale
- h) forholde sig kritisk og dokumenterende til eksempler på brug og misbrug af historien.

2.2. Kernestof

Den historiske udvikling gennemgås således, at følgende aspekter og deres indbyrdes sammenhæng indgår i arbejdet:

- a) Politiske forhold og internationale relationer.
- b) Produktion, økonomi og forholdet til naturgrundlaget.
- c) Levevilkår, familieforhold og sociale grupperinger.
- d) Kultur og mentalitet.

2.3. Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof uddyber og perspektiverer kernestoffet og/eller inddrager nye faglige områder. Det udvælges således, at eleverne får mulighed for bl.a. at arbejde med emner, der relaterer til deres hverdag.

3. Tilrettelæggelse

3.1. Didaktiske principper

Undervisningen skal være alsidig i valg af metoder og problemstillinger, teorier og synsvinkler. Eleverne skal inddrages i valg af problemstillinger og arbejdsformer.

Undervisningen tager hovedsageligt afsæt i konkrete og virkelighedsnære problemstillinger. Der skal lægges afgørende vægt på den enkelte elevs muligheder for på et fagligt grundlag at fremføre egne synspunkter, argumenter og vurderinger. Hovedvægten skal ligge på arbejdet med grundlæggende viden, begreber og metoder.

Følgende aspekter skal være repræsenteret: Brug og misbrug af historien, den lille og store historie, myte og realitet i historien.

Undervisningen skal tilrettelægges således, at der sker en faglig progression i:

- a) valg af problemstillinger (fra enkle til komplekse)
- b) metodiske krav (kravene til brug af forskellige materialetyper til at dokumentere faglige sammenhænge)
- c) kravene til anvendelse af faglige begreber
- d) kravene til elevernes evne til præcis og nuanceret skriftlig og mundtlig formidling.

3.2. Arbejdsformer

I løbet af undervisningstiden gennemgås 7- 8 undervisningsforløb med tidsmæssig og geografisk spredning og med hovedvægt på europæisk historie. I perioden efter ca. 1945 skal der anlægges et globalt perspektiv. Der udarbejdes en skriftlig opgave, historieopgaven, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 11.

Arbejdet med undervisningsforløbene skal tilsammen bidrage til at skabe overblik over væsentlige træk og sammenhænge i den historiske udvikling.

Undervisningsforløbene spredes på følgende tidsafsnit:

- a) Ét forløb placeres før ca. 1750.
- b) To forløb placeres mellem ca. 1750 og ca. 1945.
- c) Tre forløb placeres efter ca. 1945.
- d) Et-to forløb kan placeres frit i de tre tidsafsnit.

Mindst ét forløb skal følge udviklingen op til den helt aktuelle situation.

Forløbene efter ca. 1945 skal udvælges således, at væsentlige træk i den globale, den europæiske og den grønlandske udvikling behandles.

Mindst ét forløb før og mindst ét forløb efter ca. 1945 skal have hovedvægten på grønlandsk historie. Verden uden for den vestlige kulturkreds skal være repræsenteret i mindst ét forløb efter ca. 1945.

I alle undervisningsforløb skal der arbejdes med forskellige materialetyper. En del af dette materiale skal der arbejdes indgående metodisk med.

Et undervisningsforløb omfatter typisk 15-25 timer og vælges blandt følgende kategorier:

- a) Den historiske udvikling i et længere tidsrum
- b) En periode
- c) Et emne
- d) Et tema over lang tid
- e) En lokalhistorisk undersøgelse

Den historiske udvikling gennemgås således, at følgende aspekter og deres indbyrdes sammenhæng indgår i arbejdet:

- a) Politiske forhold og internationale relationer
- b) Produktion, økonomi og forholdet til naturgrundlaget
- c) Levevilkår, familieforhold og sociale grupperinger
- d) Kultur og mentalitet.

Under arbejdet med aspekterne skal kvinders og mænds forskellige vilkår belyses.

Som en del af undervisningen afsættes en uge i slutningen af 2.GU, hvori hver elev besvarer en individuel opgave, historieopgaven, inden for de gennemgåede undervisningsforløb.

Emnet for opgaven vælges i samråd med læreren, der giver vejledning under arbejdet med opgaven.

En besvarelse må maksimalt have et omfang svarende til 10 A-4 siders maskinskreven tekst med 1½ linieafstand plus eventuelle bilag. Besvarelsen skal afleveres senest den sidste undervisningsdag. Historieopgaven er en del af undervisningen og skal ikke gøres til genstand for karaktergivning. Arbejdet med opgaven skal repræsentere en rimelig arbejdsindsats, der står i forhold til den anvendte undervisningstid.

3.3. It

I det omfang, det er fagligt-pædagogisk hensigtsmæssigt, skal der undervises om og med it.

4. Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve med forberedelsestid på ca. 30 minutter (inkl. instruktion og materialeudlevering). Der eksamineres (inkl. censur) 2 eksaminander i timen. Der gives ét spørgsmål.

De stofområder, der danner grundlag for prøven, kan reduceres i forhold til det samlede læste stof. De pågældende stofområder skal i så tilfælde udvælges, så eksaminanderne kan bedømmes i forhold til alle de faglige mål.

Stofområderne skal relatere sig til 3-5 undervisningsforløb - heraf mindst ét før og to forløb efter ca. 1945. Både grønlandsk og europæisk historie samt verden uden for den vestlige kultur-kreds skal være repræsenteret. Stofområderne samles i klart definerede områder, tidsrum eller emner, hvor man på eksamensindberetningsskemaet angiver tidsafgrænsningen og indholdet.

Prøven har udgangspunkt i et for eksaminanden kendt kildemateriale svarende til 1-2 normalsider. Materialet skal relatere sig til problemfelter behandlet i undervisningen. En del af materialet kan være ikke-skriftligt, fx billeder. Det ikke-skriftlige materiale omregnes skønsmæssigt til et antal bogsider.

Skolen kan beslutte, at der inden for ét eller flere undervisningsforløb kan forelægges materiale, som ikke har været behandlet i undervisningen, men som belyser et udvalgt problemfelt i det stof, der danner grundlag for prøven. Det ukendte materiale skal være kortfattet, ikke over 1-2 sider. Hvis der benyttes ukendt materiale, behøver det ikke at indgå i alle eksamensspørgsmål.

Selvstuderende, herunder elever på vilkår som selvstuderende eksamineres i materiale som kan relatere sig til samtlige 7-8 undervisningsforløb.

Til forberedelsestiden må medbringes alt materiale, der har været anvendt i forbindelse med undervisningen, herunder også besvarelser af opgaver, udarbejdet af eleverne, og egne notater. Ved prøven må kun medbringes de notater, der er udarbejdet i forberedelsestiden, samt det materiale, der inddrages i prøven.

Der gives én karakter på baggrund af en vurdering af, i hvilket omfang eksaminanden lever op til de faglige mål.

Idræt C og B

Idræt C

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Faget idræt tager udgangspunkt i den fysiske aktivitet og inddrager viden fra de natur- og sundhedsvidenskabelige samt de humanistiske og samfundsvidenskabelige områder. Faget giver indsigt i den fysiske aktivitets betydning for sundheden i bredeste forstand. Idrætslige færdigheder, bevægelsesglæde og viden giver erfaringer med kroppen og dens bevægelsesmuligheder. Gennem alsidighed og fordybelse og ved inddragelse af teori skaber faget forståelse af idrættens kulturelle værdier, hvor Grønland indtager en speciel plads i forhold til fokus på grønlandske kropskulturelle traditioner og friluftaktiviteter.

1.2 Formål

Gennem alsidig idrætsundervisning opnår eleverne grundlæggende idrætslige færdigheder og erfaringer med kroppens bevægelsesmuligheder, der skal inddrage grønlandske kulturelle idrætstraditioner, både hvad angår historie og nutidigt friluftsliv. De opnår forståelse for at kombinere praktiske erfaringer med teoretisk viden i relation til træning og sundhed og opnår således forståelse for betydningen af at være i god fysisk træningstilstand. Undervisningen bidrager til udvikling af elevernes personlige identitet og sociale kompetencer og gennem oplevelsen af glæden ved at bevæge sig, motiverer faget til en fysisk aktiv livsstil.

2. Faglige mål og fagligt indhold.

2.1 Faglige mål

Fokusområde fysisk aktivitet

Eleverne skal kunne:

- beherske grundlæggende idrætslige færdigheder og funktionelle bevægelser
- indgå i udvalgte idrætsdiscipliner og aktiviteter, der tilgodeser genrene:
 - a) tekniske og taktiske elementer i forskellige boldspil
 - b) koreograferede og frie bevægelser til musik og lyd
 - c) funktionelle og hensigtsmæssige bevægelser inden for øvrige klassiske og nye idrætter
- indgå i forskellige typer af samarbejdsrelationer
- udvikle kropsbevidsthed.

Fokusområde teori og træning

Eleverne skal kunne:

- kende grønlandske idræts- og kropskulturelle traditioner
- kende centrale begreber inden for idrættens discipliner og træning
- forstå den fysiske aktivitets og livsstilens betydning for sundheden, herunder kunne orientere sig om muligheder for at dyrke idræt i fritiden
- kende til roller og etik i idræt
- udforme og udføre et opvarmningsprogram
- udføre og have indsigt i enkle fysiologiske tests
- udfærdige, gennemføre og evaluere eget fysisk træningsprogram.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) alsidige idrætsdiscipliner og -aktiviteter, der tilgodeser kropsbeherskelse og boldbeherskelse,
- b) grundlæggende principper for træning samt basale idrætsfaglige begreber om træning, livsstil og idrætsvaner,
- c) idrætter, der fokuserer på samarbejde og etik og fremmer selvværd, samt

- d) idrætter, der har fokus på grønlandsk tradition og kropskultur, herunder friluftaktiviteter.

2.3 Supplerende stof

Ud over kernestoffet indgår supplerende stof, som i samspil med de øvrige fag i fagrækken perspektiverer kernestoffet. Ad den vej udvides kursisternes faglige horisont, og de bevidstgøres om fagets muligheder.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen skal tage udgangspunkt i et fagligt niveau svarende til elevernes niveau fra folkeskolen. Der lægges i undervisningen vægt på, at fagets praktiske discipliner inddrager den nødvendige teori om sammenhængen mellem fysisk aktivitet, træning og sundhed. Alsidigheden i disciplinvalget tilgodeses ved, at genrerne a, b og c (jf. pkt. 2.1, fokusområde fysisk aktivitet) hver indgår med mindst 25 pct. Det centrale for faget er den fysiske aktivitet. Fokuspunktet teori og træning integreres i den fysiske aktivitet, således at træningsaspektet indgår i undervisningen sammen med den relevante kobling til fagets teoriområder.

I kraft af den rolle, som praktikken spiller for den enkelte elevs faglige og personlige udbytte og deraf følgende motivation til fortsat at dyrke idræt, skal undervisningen i idræt tage hensyn til progression, variation, sikkerhed samt til den fysiologiske kønsforskel. Den enkelte elev deltager således i både kønsdifferentieret og kønsintegreret undervisning.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen organiseres i forløb, der har en sådan længde, at den faglige fordybelse tilgodeses. Det enkelte forløb skal med udgangspunkt i praksis integrere teori og træning i de enkelte lektioner. Eleverne skal i perioder arbejde med tematiske forløb, der som udgangspunkt kobler praktik og teori og munder ud i et produkt som dokumentation for såvel proces som fagligt resultat. Undervisningen skal ved valg af forløb give eleverne en alsidig oplevelse af fagets muligheder, og forløbene skal sikre, at begge køn motiveres for fortsat fysisk aktivitet.

3.3 It

Eleverne gør brug af it til at skaffe sig viden om sundhed, livsstil og idrætsvaner. It kan inddrages i forbindelse med forskellige testformer og bearbejdelsen heraf samt som kilde til afdækning af mulighederne for at dyrke idræt i fritiden.

3.4 Samspil med andre fag

I det treårige GU-forløb indgår faget i tæt samarbejde med den øvrige fagrække. Faget giver mulighed for samspil med alle fag i fagrækken. Dette samspil sikrer, at eleverne opnår den nødvendige forståelse af specifikke idrætsfaglige elementer samtidig med, at de bevidstgøres om de videre konsekvenser af fysisk aktivitet og træning i forhold til livsstil, kropsidealer og almindelse.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for den løbende evaluering i faget. Eleverne vurderes på baggrund af en helhedsvurdering, hvor både idrætslige og sociale færdigheder samt teoretisk viden indgår. Elevernes forståelse for at koble teoretisk viden på et personligt træningsprogram skal indgå i vurderingen. Den enkelte elev skal evalueres på baggrund af både kønsintegreret og kønsdifferentieret undervisning.

4.2 Prøveform

Der afholdes ikke prøve i idræt C.

Idræt B

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Faget idræt tager udgangspunkt i den fysiske aktivitet og inddrager viden fra de natur- og sundhedsvidenskabelige samt de humanistiske og samfundsvidenskabelige områder. Faget giver indsigt i den fysiske aktivitets betydning for sundheden i bredeste forstand. Idrætslige færdigheder, bevægelsesglæde og erfaring giver viden om kroppen og dens bevægelsesmuligheder. Gennem alsidighed og fordybelse og ved inddragelse af teori skaber faget forståelse for idrættens kulturelle værdier, der skal fungerer som en styrkelse af viden om den grønlandske kropskultur, idræthistorie og folkesundhed.

1.2 Formål

Gennem faget opnås en betydelig grad af idrætslige færdigheder samt indsigt i og forståelse for idrættens videnskabsområder. Eleverne udvikler evnen til at kombinere praktiske erfaringer med teoretisk viden i relation til træning og sundhed og sættes i stand til kritisk at kunne analysere og vurdere forhold, der har betydning for den fysiske aktivitets indflydelse på kroppen, og at kunne inddrage grønlandsk kropskulturel og idræthistorisk viden i forhold til førnævnte. Eleverne opnår viden om betydningen af og forudsætningen for at være i god fysisk træningstilstand og opnår en bred forståelse for idrættens bidrag til udvikling af personlig identitet og sociale kompetencer. Eleverne skal gennem alsidig idrætsundervisning opleve glæden ved at bevæge sig, således at de motiveres til fortsat fysisk aktivitet.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Fokusområde fysisk aktivitet

Eleverne skal:

- beherske alsidige og grundlæggende idrætslige færdigheder samt enkelte idrætter på et højere niveau
- beherske udvalgte idrætsdiscipliner og aktiviteter, der tilgodeser genrene:
 - a) tekniske og taktiske færdigheder i forskellige former for boldspil
 - b) koreograferede og frie bevægelser til musik og lyd
 - c) tekniske færdigheder inden for øvrige klassiske og nye idrætter samt i friluftsliv (fx ketcherspil, vinteridræt, musik og bevægelse, lege)
- udvikle kropsbevidsthed
- indgå i forskellige typer samarbejdsrelationer.

Fokusområde teoriforståelse

Eleverne skal:

- have en grundlæggende viden om centralt arbejdsfysiologisk og funktionelt anatomisk stof
- have en grundlæggende viden om udvalgte områder inden for den humanistiske og samfundsvidenskabelige idrætsteori med hovedvægt på grønlandske og danske forhold inden for idræthistorie og idrætssociologi
- kunne analysere og vurdere fysisk aktivitet i et trænings- og sundhedsmæssigt perspektiv
- kunne analysere og reflektere over idrættens kulturelle værdier.

Fokusområde træning

Eleverne skal:

- tilrettelægge og udføre arbejdsfysiologiske test samt målrettede grundtrænings- og opvarmningsprogrammer
- udfærdige, gennemføre og evaluere eget fysisk træningsforløb
- forbedre egen træningstilstand gennem udvalgte fysiske træningsforløb.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- alsidige idrætsdiscipliner og -aktiviteter, der tilgodeser kropsbeherskelse og boldbeherskelse
- idrætsdiscipliner og -aktiviteter samt træning, der tilgodeser tematisk fordybelse under inddragelse af fagets teoriområder
- natur- og sundhedsvidenskabelige samt humanistiske og samfundsvidenskabelige teorier om træning, livsstil og idrætsvaner
- idrætter, der fokuserer på samarbejde og etik og fremmer selvværd
- idrætsanvendelse i naturanvendelse.

2.3 Supplerende stof

Ud over kernestoffet indgår supplerende stof, som i samspil med de øvrige fag i fagrækken perspektiverer kernestoffet. Ad den vej udvides elevernes faglige horisont, og de bevidstgøres om fagets muligheder.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der lægges i undervisningen vægt på, at fagets praktiske discipliner integreres med teori om fysisk aktivitet, træning og sundhed. Alsidigheden i disciplinvalget tilgodeses ved, at genrerne a, b og c (jf. pkt. 2.1, fokusområde fysisk aktivitet) hver indgår med mindst 25 pct.

I undervisningens indledende fase er det centrale for faget den fysiske aktivitet, hvor træningsaspektet sammen med den relevante kobling til det natur- og sundhedsvidenskabelige samt humanistiske og samfundsvidenskabelige område indgår som et bevidstgørende element i undervisningen.

Herefter skal undervisningen tilrettelægges, så teori og praktik vægtes ligeligt. Både den praktiske og den teoretiske undervisning tilrettelægges i et antal tematiske forløb således, at sammenhængen mellem den praktiske del og teorien tydeliggøres. Der arbejdes med elevernes evne til kritisk analyse og refleksion, deres selvstændighed og evne til samarbejde.

Undervisningen skal tage hensyn til progression, variation, sikkerhed samt til den fysiologiske kønsforskel og foregår både kønsdifferentieret og kønsintegreret.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen skal organiseres i længerevarende forløb, der tilgodeser fordybelsen. I undervisningens indledende fase skal det enkelte forløb integrere fysisk aktivitet, teori og træning, mens undervisningen herefter differentierer mellem praktisk og teoretisk undervisning. Det teoretiske stof gennemgås både som klasserumsundervisning og som praktisk eksperimentel undervisning.

Eleverne skal arbejde både selvstændigt og i grupper, og der skal udarbejdes et antal skriftlige rapporter i løbet af skoleåret, som inddrager flere af fagets videnskabsområder.

Forløbene skal give eleverne en alsidig oplevelse af fagets muligheder, og forløbene skal sikre, at begge køn motiveres til fortsat fysisk aktivitet. Undervisningen skal således rette sig mod såvel den selv- og uorganiserede som den organiserede og kommercielle idræts tilbud.

3.3 It

I forbindelse med undervisningen i idræt skal eleverne gøre brug af it til bl.a. at skaffe sig viden om sundhed, livsstil og idrætsvaner i forbindelse med anvendelsen af forskellige testformer og bearbejdelsen heraf samt til at orientere sig om muligheder for at dyrke motion og idræt i fritiden.

3.4 Samspil med andre fag

Faget indgår i tæt samarbejde med en række andre fag. Idrætsfagets teoretiske bredde og dybde giver mulighed for samspil inden for og på tværs af såvel det natur- og sundhedsvidenskabelige, det humanistiske og samfundsvidenskabelige som det kunstneriske og kreative fagområde. Dette samspil sikrer, at eleverne opnår den nødvendige forståelse af specifikke idrætsfaglige elementer samtidig med, at de bevidstgøres om de videre perspektiver af fysisk aktivitet og træning i forhold til livsstil, kropsidealer og almindelse.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for den løbende evaluering i faget. Eleverne vurderes på baggrund af en helhedsvurdering og på baggrund af en alsidig, kønsintegreret og kønsdifferentieret undervisning inden for fokusområderne i pkt. 2.1.

Såvel elevernes evne til at koble teoretisk viden på et personligt træningsforløb, deres evne til at arbejde tematisk med enkelte idrætter i en kobling af fagets teoretiske og praktiske områder, deres praktiske færdigheder som deres idrætsteoretiske viden skal indgå i den samlede bedømmelse.

4.2 Prøveform

Der afholdes en praktisk/mundtlig prøve i faget af 45 minutters varighed pr. eksaminand.

Den praktiske del af prøven varer 25 minutter. Forberedelsestiden er 40 minutter til den mundtlige del af prøven, som varer 20 minutter.

I *den praktiske del* af prøven eksamineres i to af de tematiske forløb, der har indgået i holdets undervisning. De tematiske forløb skal dække to af genrerne a, b og c beskrevet i pkt. 2.1. Der eksamineres primært i praktiske færdigheder, men også forståelse af temaets teoretiske sammenhænge kan inddrages. Denne del foregår – afhængigt af indholdet i de tematiske forløb - individuelt eller i grupper. Selvstuderende eksamineres efter lodtrækning på eksamensdagen i 2 af de 3 genrer beskrevet under pkt. 2.1.

Som en del prøvematerialet udarbejder den enkelte eksaminand en drejebog for indholdet af den praktiske del af prøven.

I *den mundtlige del* af prøven trækker eksaminanden en individuel opgave, der skal formuleres som en case, der muliggør kritisk refleksion hos eksaminanden og viser dennes evne til at anvende sin alsidige teoretiske viden på en praktisk problemstilling. Eksaminationen tager udgangspunkt i eksaminandens gennemgang af casen og former sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator med mulig inddragelse af censor. Bilagsmaterialet skal være såvel kendt som ukendt.

Prøvematerialet (drejebøger, caseopgaver samt tidsplan for afvikling af prøven) skal være censor i hænde senest 5 hverdage før prøvens afholdelse og godkendes af censor, før prøven påbegyndes.

4.3 Bedømmelseskriterier

På baggrund af de faglige mål (jf. pkt. 2.1) bedømmes eksaminanden for den praktiske del af eksamens vedkommende på sin beherskelse af idrætslige færdigheder og sin evne til at koble temaets teoretiske sammenhænge til praksis. For den mundtlige dels vedkommende bedømmes eksaminanden for sin evne til gennem analyse og vurdering af en case-baseret problemstilling at demonstrere indsigt i idrættens praksis- og videnskabsområder.

Der gives én karakter for en helhedsvurdering af eksaminandens praktiske og mundtlige præstation.

Musik C og B

Musik C

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Musikfaget forener en teoretisk-videnskabelig, en kunstnerisk og en performativ tilgang til musik som en global og almenmenneskelig udtryksform. Musikfaget integrerer elementer fra det humanistiske, det naturvidenskabelige og det samfundsvidenskabelige område.

Igennem den skabende proces og musikalske udfoldelse spiller musikfaget en væsentlig rolle for uddannelsesmiljøet.

1.2 Formål

Undervisningen skal udfordre og udvikle elevernes musikalske univers og give dem faglige redskaber til at udtrykke sig om og i musik samt styrke deres forudsætninger for at beskæftige sig med musik som lyttere og som udøvende.

Gennem beskæftigelse med musik og musikrelaterede forhold og ved at arbejde med musikalske parametre, musiklære, hørelære og musikteori i praksis, skal undervisningen bibringe eleverne musikalsk kunnen og bevidsthed. Undervisningen inddrager historiske, samfundsmæssige og kulturelle perspektiver og giver dermed kursisterne øget omverdensforståelse.

Musikudøvelse udvikler elevernes samarbejdsevne og giver dem mulighed for at opleve musikalsk fællesskab.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Musikkundskab (-teori og -historie)

Eleverne skal kunne:

- identificere musikalske parametre i forskellige stilarter og genrer i grønlandsk musik og i vestlig kunst- og populærmusik
- demonstrere forståelse af musik i en historisk, samfundsmæssig og kulturel sammenhæng med anvendelse af grundlæggende begreber og metoder fra musiklære, hørelære og musikteori
- anvende fagets terminologi i en diskussion af musik fra hjemlige og fremmede kulturer
- orientere sig i en enkel, grafisk gengivelse af klingende musik
- opsøge og anvende fagrelevant kildemateriale fra trykte og virtuelle medier.

Musikudøvelse (sang og sammenspil)

Eleverne skal kunne:

- synges og spille en- og flerstemmige sange og satser inden for et grønlandsk og internationalt repertoire
- samarbejde om indstudering og fremførelse af et musikalsk arrangement for et publikum
- spille enkle figurer på et akkord-, et rytme- og et basinstrument
- anvende elementær hørelære i forbindelse med sang og spil.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er følgende:

I musikkundskab (-teori og -historie)

- vestlig kunst-, populær- og folkemusik og denne musiks forankring i musikhistorie og -kultur gennem tiderne
- ikke-vestlig musik
- grønlandsk musik
- musikalske parametre, musiklære og hørelære med henblik på musikalsk opmærksomhed, oplevelse og analyse
- et særligt studeret musikemne

- f) enkle, korte tekster med relation til den udvalgte musik.

I musikudøvelse (sang og sammenspil)

- a) musikudøvelse med brug af krop, stemme og instrumenter
- b) et varieret udvalg af enstemmige sange fra ind- og udland
- c) et varieret udvalg af flerstemmige vokal- og/eller instrumentalsatser fra ind- og udland
- d) grundlæggende stemmedannelse og basal teknik på rytme-, bas- og akkordinstrumenter
- e) indstudering og fremførelse af et musikstykke.

2.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Ud over det musikalske kernestof skal eleverne beskæftige sig med aspekter af bl.a. musikkens historiske og aktuelle, kulturelle og sociale samt formidlings- og mediemæssige forhold.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der lægges vægt på, at eleverne præsenteres for fagets discipliner som en helhed, således at de oplever en sammenhæng og vekselvirkning mellem det udøvende og det kundskabsmæssige. Både i forbindelse med musikudøvelse og musikkundskab skal det sungne og spillede og det hørte gøres til genstand for samtale, analyse og diskussion. I denne kombinerede praktiske og teoretiske læreproces kvalificeres musikoplevelsen gennem beskæftigelsen med fagets terminologi og metoder.

Musikundervisningen beskæftiger sig med følgende niveauer i læreprocessen: perception (lytning, oplevelse), reproduktion (udførelse af eksisterende kompositioner), imitation (eftergørelse), produktion (komposition, improvisation), interpretation (fortolkning) og refleksion (perspektivering), som udgør en taksonomisk læringsproces, hvori både induktive og deduktive principper indgår.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen organiseres, så fagets praktiske, instrumentale/vokale og teoretiske metoder og færdigheder præsenteres og indarbejdes ved lytning og udførelse. Arbejdsformerne veksler mellem klasseundervisning, gruppearbejde, projektorganiseret arbejde, fremlæggelser og opførelser i klassen eller for et større publikum. Med anvendelse af fagets metoder og teorier arbejdes der i musikkundskab med analyser, oplæg og diskussioner i forhold til vestlig kunst- og populærmusik igennem tiderne samt ikke-vestlig og grønlandsk musik. Denne beskæftigelse danner baggrund for, at elever og lærer i samarbejde skal arbejde fokuseret med mindst ét musikemne, som udgør eksamensgrundlaget.

I musikudøvelse arbejdes der fra den instruktive, imiterende, lærerstyrede undervisning imod musikalsk selvstændiggørelse og samarbejde. Det tilstræbes, at der i den enkelte musiktime veksles mellem praktisk og teoretisk arbejde og mellem forskellige arbejdsformer.

Som led i undervisningen arbejdes der i musikudøvelse frem mod en koncertbegivenhed på skolen. Den efterfølgende refleksion danner grundlag for fortsat musikalsk udvikling.

Musikundervisningen skal etablere kontakt til det øvrige musikliv.

3.3 It

Til understøttelse af den faglige indlæring i musikkundskab (musikhistorie, musikteori, musiklære, høre-lære) og musikudøvelse anvendes it.

3.4 Samspil med andre fag

Faget giver sammenhæng i elevens omverdensforståelse og er, hvor det er muligt, med til at skabe forbindelse mellem skolens øvrige fag, idet musik skal forstås i sammenhæng med sine historiske, samfundsmæssige, kulturelle, psykologiske, filosofiske og teknologiske forudsætninger.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

For at sikre, at eleverne opnår de beskrevne faglige mål for undervisningen i musikkundskab, gør læreren brug af mindre test undervejs.

Musikfagets udøvende side indebærer en løbende vurdering og forbedring af den musikalske præstation, og evaluering er således en naturlig og nødvendig del af processen. Denne evaluering tager højde for fagets kunstneriske elementer.

4.2 Prøveform

Der afholdes ikke prøve i musik C.

Musik B

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Musikfaget forener en teoretisk-videnskabelig, en kunstnerisk og en performativ tilgang til musik som en global og almenmenneskelig udtryksform. Musikfaget integrerer elementer fra det humanistiske, det naturvidenskabelige og det samfundsvidenskabelige område med henblik på almindannelse, identitetsudvikling og studiekompetence. Igennem den skabende proces og musikalske udfoldelse spiller musikfaget en væsentlig rolle for skolekulturen.

1.2 Formål

Undervisningen skal udfordre og udvikle elevernes musikalske univers og give dem faglige redskaber til at udtrykke sig om og i musik samt kvalificere deres forudsætninger for at beskæftige sig med musik som lyttere og som udøvende.

Gennem analyser af musik og musikrelaterede forhold og ved arbejde med musikalske parametre, musyklære, hørelære og musikteori, skal undervisningen bibringe eleverne musikalsk kunnen og bevidsthed. Undervisningen inddrager historiske, samfundsmæssige og kulturelle perspektiver og giver dermed eleverne øget omverdensforståelse.

Musikudøvelse udvikler elevernes samarbejdsevne og giver dem mulighed for at opleve musikalsk fællesskab.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Musikkundskab (-teori og -historie)

Eleverne skal kunne:

- a) anvende musikfagets metoder, teori og terminologi i analyse af grønlandsk musik, af vestlig kunst- og populærmusik – herunder dansk musik – og af musik fra ikke-vestlige kulturer
- b) anlægge synsvinkler af historisk, samfundsmæssig, kulturel, genre- og stilmæssig art på det musikalske stof
- c) demonstrere kendskab til musikalsk notation
- d) anvende elementær satsteknik med henblik på udformning af enkle arrangementer
- e) indgå i og redegøre for et teoretisk-praktisk musikprojekt, hvori indgår anvendelse af it
- f) opsøge, bearbejde og anvende fagrelevant kildemateriale fra trykte og virtuelle medier.

Musikudøvelse (sang og sammenspil)

Eleverne skal kunne:

- a) inden for et grønlandsk, et dansk og internationalt repertoire synge og spille en- og flerstemmige sange og satser og demonstrere musikalsk udtryksfærdighed
- b) samarbejde om indstudering og fremførelse af et musikalsk arrangement for et publikum.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er følgende:

Musikkundskab (-teori og -historie)

- a) satser og numre fra grønlandsk musik, vestlig kunst- og populærmusik gennem tiderne, herunder folkemusik og ny kompositionsmusik samt ikke-vestlig musik
- b) musikhistoriske og musikkulturelle forhold gennem tiderne
- c) musikalske parametre, musiklære, hørelære og musikteori med henblik på kvalificering af musikalsk opmærksomhed, oplevelse og analyse
- d) elementær satsteknik
- e) medier og musikteknologi
- f) litteratur med relation til den udvalgte musik.

Musikudøvelse (sang og sammenspil)

- a) musikalsk kreative processer med brug af krop, stemme og et bredt spektrum af instrumenter
- b) et varieret udvalg af enstemmige sange fra ind- og udland
- c) et varieret udvalg af flerstemmige vokal- og/eller instrumentalsatser fra ind- og udland
- d) grundlæggende stemmedannelse og basal teknik på rytme-, bas- og akkordinstrumenter
- e) indstudering og fremførelse af et musikstykke, solistisk og/eller i gruppe.

2.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. De skal ud over det musikalske kernestof beskæftige sig med aspekter af bl.a. musikkens historiske og aktuelle, kulturelle og sociale samt formidlings- og mediemæssige forhold.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Der lægges vægt på, at eleverne præsenteres for fagets discipliner som en helhed, således at de oplever en sammenhæng og vekselvirkning mellem det udøvende og det kundskabsmæssige. Både i forbindelse med musikudøvelse og musikkundskab skal det sungne og spillede og det hørte gøres til genstand for samtale, analyse og diskussion. I denne kombinerede praktiske og teoretiske læreproces kvalificeres musikoplevelsen gennem beskæftigelsen med fagets terminologi og metoder.

Musikundervisningen beskæftiger sig med følgende niveauer i læreprocessen: perception (lytning, oplevelse), reproduktion (udførelse af eksisterende kompositioner), imitation (eftergørelse), produktion (komposition, improvisation), interpretation (fortolkning) og refleksion (perspektivering), som udgør en taksonomisk læringsproces, hvori både induktive og deduktive principper indgår.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen introducerer systematisk grundviden i fagets discipliner, praktiske såvel som teoretiske. Undervisningen tilrettelægges herefter som musikkundskabsemne samt et musikprojekt med et praktisk og teoretisk indhold, hvori indgår anvendelse af it. Emnet og projektet skal genremæssigt og historisk være afgørende forskellige. I forbindelse med musikprojektet udarbejdes skriftlig dokumentation for processen, som er udgangspunkt for den afsluttende mundtlige prøve.

Gennem lettere, skriftlige øvelser introduceres eleverne til enkel satsteknik.

Som led i undervisningen arbejdes der i musikudøvelse frem mod en koncertbegivenhed på skolen. Den efterfølgende refleksion danner grundlag for fortsat musikalsk udvikling.

Musikundervisningen skal etablere kontakt til det øvrige musikliv.

3.3 It

It spiller en væsentlig rolle i undervisningen og indgår i musikprojektet som en del af produktion, udførelse og/eller fremlæggelse.

3.4 Samspil med andre fag

Musikfaget er omfattet af de generelle krav om samspil mellem fagene og indgår i almen studieforbereelse ifølge de bestemmelser, som gælder for dette forløb.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

For at sikre, at eleverne opnår de beskrevne faglige mål for undervisningen i musikkundskab, gør læreren brug af mindre test undervejs.

Musikfagets udøvende side indebærer en løbende vurdering og forbedring af den musikalske præstation, og evaluering er således en naturlig og nødvendig del af processen. Denne evaluering tager højde for fagets kunstneriske elementer. I det samlede forløb vægtes den praktiske og den teoretiske side af faget lige.

4.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve i musikkundskab og musikudøvelse:

Musikkundskab (-teori og -historie)

Prøven tager primært udgangspunkt i kendt stof fra musikemnet eller musikprojektet og sekundært i ukendt parallelstof. Prøvematerialet i musikemnet består af en indspilning af et eller flere stykker musik af sammenlagt højst 10 minutters varighed, en grafisk gengivelse af den klingende musik og evt. øvrigt materiale. Prøvematerialet i musikprojektet udgøres af den skriftlige dokumentation for projektet, selve projektet samt ukendt parallelstof. Spørgsmålene fordeles lige mellem musikemne og musikprojekt.

Prøvematerialet modtages af censor senest 5 hverdage før prøvens afholdelse og godkendes af censor forud for prøvens afholdelse.

Eksaminationstiden er 30 minutter pr. eksaminand. Der gives 60 minutters forberedelsestid.

Forberedelseslokalet skal være forsynet med afspilningsanlæg og et tangentinstrument. Eksaminanden skal have udleveret en optagelse, node eller andet grafisk materiale samt evt. tekstbilag i tilknytning til værket. Eksaminanden kan medbringe egne noter udarbejdet i årets løb samt noder til den selvvalgte sang. Desuden skal de i GU-eksamensbekendtgørelsen nævnte hjælpemidler forefindes.

Eksaminanden kan medbringe instrument efter eget valg.

Musikudøvelse (sang og sammenspil)

Eksaminanden skal fremføre to opgaver i sammenspil og to opgaver i solosang. Til prøven i sammenspil afsættes ca. 20-30 minutter. Til prøven i solosang afsættes ca. 8 minutter pr. eksaminand.

- a) Fremførelse af to sange fra den udarbejdede liste, hvoraf én sang vælges af eksaminanden og én af censor. Sangene kan akkompagneres af læreren eller af en af eksaminanden medbragt akkompagnatør.
- b) Den enkelte eksaminand skal deltage i mindst to forskelligt sammensatte grupper og i mindst én af disse demonstrere sine instrumentale færdigheder. Grupperne – på mindst to og højst otte deltagere - skal bestå af eksaminander fra holdet og være solistisk besat.

I tiden mellem sidste undervisningstime og prøven mødes læreren med eleverne 2-3 gange for at vedligeholde de musikalske færdigheder med henblik på gruppefremførelse.

4.3 Selvstuderende

Selvstuderende prøves i musikkundskab ved lodtrækning enten i et særligt studeret musikemne eller i et musikprojekt, hvis indhold i begge tilfælde godkendes af eksaminator. Selvstuderende deltager ikke i gruppesammenspil, men bedømmes i musikudøvelse på to soloopgaver, hvoraf den ene udføres vokalt og udvælges af censor fra et bredt og varieret repertoire af enstemmige sange, sammensat af eksaminanden og godkendt af eksaminator. Selvstuderende kan dog søge om at gå op i gruppesammenspil i stedet for soloopgaver.

4.4 Sygeeksamen

Ved prøve i sygeeksamensterminen eksamineres i musikkundskab samt to solonumre valgt af eksaminanden, idet gruppesammenspil bortfalder

4.5 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i pkt. 2.1.

Musikkundskab (-teori og -historie)

Der lægges vægt på:

- kendskab til musikalske parametre, musiklære og hørelære og evne til at bruge dette i en analyse af musik
- kendskab til musikkens historiske, samfundsmæssige, kulturelle, genre- og stilmæssige sammenhæng
- evne til at orientere sig i musikalsk notation
- evne til at redegøre for og diskutere relevante problemstillinger i forbindelse med musikprojektet.

Musikudøvelse (sang og sammenspil)

Der lægges vægt på:

- lydhørhed og musikalitet, dvs. fornemmelse for egen funktion i gruppen i balance med gruppens øvrige medlemmer, både i sammenspil og i den supplerende samtale
- vokale og/eller instrumentale færdigheder og musikalsk udtryk i solofremførelse og sammenspil.

Eksaminanderne bedømmes individuelt, og der gives én samlet karakter for eksaminandens præstation i musikkundskab og musikudøvelse. Musikkundskab og musikudøvelse vægtes ligeligt.

Psykologi C

1. Identitet og formål

1.1 Fagets identitet

Psykologi er videnskaben om, hvordan mennesker sanser, tænker, lærer, føler, handler og udvikler sig universelt og under givne livsomstændigheder. Den videnskabelige psykologi bruger naturvidenskabelige, samfundsvidenskabelige og humanistiske metoder, og resultaterne fra forskningen anvendes i mange forskellige sammenhænge til forståelse af mennesket. Fagets historiske baggrund indeholder filosofisk og videnskabelig teoridannelse. Psykologi i de gymnasiale uddannelser omfatter nyere forskning og teoridannelse inden for socialpsykologi, udviklingspsykologi, områderne kognition og læring samt personlighed og identitet.

1.2 Formål

Faget psykologi bidrager til uddannelsens overordnede målsætning ved, at eleverne får kundskaber i den videnskabeligt funderede psykologis kernestof og metoder. Formålet er at opnå evne til at analysere og reflektere over psykologiske forhold af såvel faglig som almen karakter samt kompetence i at forholde sig kritisk til psykologiske teorier, deres tilblivelse og forklaringsværdi i relation til grønlandske forhold. Psykologi indgår i faglige samspil med naturvidenskabelige, samfundsvidenskabelige og humanistiske fag og bidrager således til en helhedsforståelse. Psykologi bidrager til udvikling af kompetencer, der gør eleverne i stand til at reflektere over egen studiepraksis og til at samarbejde med andre. Ligeledes får de gennem psykologi bedre muligheder for forståelse og respekt for menneskers forskellighed på baggrund af personlige, sociale og kulturelle faktorer, hvilket er med til at gøre dem kompetente til at navigere i en foranderlig og globaliseret verden.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Eleverne skal kunne:

- demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalfungerende menneske
- redegøre for samt kritisk forholde sig til centrale psykologiske teorier og begreber
- udvælge og anvende psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til disse på et fagligt grundlag
- inddrage forskellige perspektiver til forklaring af psykologiske problemstillinger, herunder placere psykologisk teori i en videnskabsteoretisk ramme
- demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden
- vurdere betydningen af kulturelle faktorer i forhold til menneskers adfærd
- demonstrere kendskab til psykologisk teori om grønlandsk identitetsdannelse og udvikling
- formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er følgende:

Socialpsykologi

- gruppepsykologiske processer og social indflydelse
- interpersonel kommunikation
- social kognition, herunder stereotyper og fordomme.

Udviklingspsykologi

- menneskets udvikling i et livslangt perspektiv, herunder betydningen af arv, miljø og kultur
- omsorg og familiens betydning for udvikling, herunder betydningen af sårbarhed versus resiliens.

Kognition og læring

- psykologiske, sociale og kulturelle forholds betydning for læring, intelligens, motivation og hukommelse
- perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af omverdenen.

Personlighed og identitet

- selv, identitet og personlighed
- den grønlandske kulturs indflydelse på udviklingen af identitet

2.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof i faget psykologi, herunder det eventuelle samspil med andre fag, skal perspektivere og uddybe kernestoffet og i det hele taget udvide den faglige horisont, så eleverne kan leve op til de faglige mål, som de er beskrevet under pkt. 2.1.

Afhængig af den enkelte uddannelses profil skal det supplerende stof, sammen med kernestoffet, tilrettelægges således, at det bidrager til realisering af den pågældende uddannelses formål. Der kan være tale om at vægte:

- grønlandsk og tværkulturel psykologi
- det praksis- og anvendelsesorienterede
- arbejds- og erhvervsrelaterede perspektiver
- videnskabelige og metodiske forhold.

3. Tilrettelæggelse

Undervisningen tilrettelægges således, at eleverne opnår en helhedsorienteret og sammenhængende forståelse af de psykologiske forhold, som undervisningen omfatter. Læreren er ansvarlig for undervisningens tilrettelæggelse, og at den gennemføres i varierende former og læringsrum samt at grønlandsk kultur inddrages i undervisningen

3.1 Didaktiske principper

Det bærende princip for tilrettelæggelsen er en temaorienteret undervisning, hvor samtlige kernestoffets delområder er belyst ved undervisningens afslutning. Eleverne skal sikres medindflydelse på undervisningens indhold og form, og de skal understøttes i deres selvstændighed og ansvarlighed ved brug af en bred vifte af undervisnings- og læringsformer. Disse og de metakognitive aspekter i faget skal inddrages, således at de medvirker til udvikling af personlige og sociale kompetencer baseret på et fagligt udgangspunkt, ligesom studiekompetencen skal udvikles gennem arbejdet med den kritiske tænkning og i samspil med andre fag.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen organiseres med henblik på variation og progression. Der skal varieres mellem lærercentrerede og elevcentrerede undervisningsformer, og der skal veksles mellem induktive og deduktive principper herunder mulighed for projektorganiserede arbejdsformer. Alt efter mulighed etableres der forbindelse til den praktiske verden. Forskellige medier og informationsteknologier inddrages.

3.3 It

It indgår naturligt som et redskab i undervisning og læring bl.a. i form af internet-baseret videnssøgning og til formidling. Undervisningen skal omfatte brug af og faglig stillingtagen til forskellige former for it-baserede programmer med psykologifagligt indhold.

3.4 Samspil med andre fag

Psykologi er omfattet af det generelle krav om samspil mellem fagene. I det omfang, samspil med andre fag er muligt, etableres flerfaglige læringssammenhænge. Fagets stofområder giver naturlige berøringsflader til

samtlige fag, som på forskellige måder beskæftiger sig med mennesket, og samarbejdet med andre fag giver mulighed for fordybelse og større indsigt i de respektive fags bidrag til helheden.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Formålet med den løbende evaluering er at sikre kvaliteten af undervisningen samt styrke den enkelte elevs læring. Den løbende evaluering skal ligeledes vise elevens faglige kunnen i forhold til de i pkt. 2.1 beskrevne kompetencemål. Samtidig giver den løbende evaluering mulighed for at understøtte fagets metakognitive aspekter.

Evaluering gennemføres flere gange i løbet af undervisningen i skriftlig eller mundtlig form. Det skal sikres, at der ved undervisningens afslutning har været benyttet forskellige evalueringsformer.

4.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af et ukendt bilagsmateriale valgt af eksaminator. Eksamensspørgsmålet skal være forsynet med en overskrift og være ledsaget af vejledende underspørgsmål.

Prøvematerialet, som er afpasset til den valgte forberedelsestid, sendes til censor og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse.

Eksaminationstiden er 24 minutter pr. eksaminand. Der gives 24 eller 48 minutters forberedelsestid.

Eksaminationen former sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i pkt. 2.1.

Der lægges vægt på, at eksaminanden kan:

- beskrive den givne problemstilling psykologifagligt
- analysere ved hjælp af psykologisk teori og metode
- perspektivere psykologiske problemstillinger
- strukturere og formidle psykologisk viden med brug af et fagligt begrebsapparat
- indgå i en faglig dialog.

Der gives en karakter ud fra en helhedsvurdering.

Religion C**1. Identitet og formål****1.1. Identitet**

Faget religion beskæftiger sig hovedsageligt med eskimoisk religion og verdensreligionerne, og af disse er kristendom, herunder det eskimoisk-kristne tros- og kulturmøde, obligatorisk. Faget forener formidling af tradition og et nutidigt, globalt perspektiv.

Ud fra en åben og neutral holdning og på et religionsvidenskabeligt grundlag behandles religioner og centrale religiøse fænomener i fortid og nutid.

Tilgangen til religionerne kombinerer beskrivende, fortolkende og kritiske synsvinkler, der lader såvel religionernes egne forestillingsverdener som moderne, herunder sekulære, synsvinkler komme til orde. Faget er ikke bundet til nogen konfession.

Udgangspunktet for beskæftigelsen med religionerne er tekster og andet dokumentarisk materiale.

1.2 Formål

Igennem faget religion skal eleverne opnå viden om og forståelse af religioner og religiøse fænomener. Formålet er, at eleverne får indsigt i sammenhænge og spændingsfelter inden for de enkelte religioner og mellem religionerne, og at de får viden om religioners betydning for det enkelte individ, for grupper og for samfundet. Faget skal desuden give indsigt i forholdet mellem religioner og ikke-religiøse virkelighedsopfattelser.

Undervisningen skal udvikle elevernes selv- og omverdensforståelse og derigennem skabe et fagligt fundament for selvstændig stillingtagen og aktiv deltagelse i det grønlandske samfund og i verdenssamfundet.

2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1 Faglige mål**

Eleverne skal kunne:

- a) analysere, fortolke og perspektivere fagets dokumentariske materiale, herunder vurdere, hvorvidt et givet materiale anskuer en religion indefra eller udefra, dvs. fra en deltagersynsvinkel, eller et eksternt, evt. religionskritisk synspunkt
- b) anvende elementær religionsfaglig terminologi
- c) gennemføre og formidle en mindre empirisk undersøgelse af et religionsfagligt emne
- d) redegøre for væsentlige sider af eskimoisk religion, således som den er dokumenteret i Grønland såvel som i andre inuit-områder, eskimoisk kulturs møde med kristendommen og europæisk kultur samt den før-kristne traditions indflydelse på grønlandsk tilværelsesforståelse også i nyere tid
- e) redegøre for væsentlige sider af kristendommen i dens nutidige, historiske og formative skikkelse
- f) redegøre for væsentlige sider af yderligere 1-2 verdensreligioner
- g) redegøre for centrale religiøse fænomener
- h) sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af almen, ikke-religiøs eller sekulariseret kultur og tænkning
- i) demonstrere en reflekteret forståelse af religioners og livsanskuelsers betydning for menneske, samfund og kultur
- j) formulere sig om etiske problemstillinger
- k) på et fagligt grundlag indgå i en debat om egne og andres kulturelle værdier og på denne måde kvalificeres til det globale samfund.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) eskimoisk religion, således som beskrevet i pkt. 2.1 d)
- b) kristendommen. I arbejdet indgår nutidige tekster, tekster fra nedslag i kristendommens historie samt tekster fra Det Gamle og Det Nye Testamente
- c) såvel nutidige tekster som tekster fra en anden verdensreligion

- d) religionernes centrale fænomener som myte, ritual, kult, etik, lære, den religiøse erfaring og religionernes organisering.

2.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof skal generelt perspektivere og uddybe kernestoffet og i det hele taget udvide den faglige horisont, så kursisterne kan leve op til målene.

Der skal læses yderligere 1-2 emner; disse kan være af etisk eller filosofisk, evt. religionsfilosofisk art, et veldefineret religionsfagligt emne eller bestå af 1-2 religioner efter eget valg.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Religionerne betragtes både som unikke, kulturelle og historiske dannelser, hver med deres særlige identitet og problematik, og ud fra et komparativt perspektiv med anvendelse af religionsfænomenologiske kategorier.

Den vigtigste tilgang til fagets emner er arbejdet med tekster, der analyseres, fortolkes og perspektiveres. Desuden inddrages andet kildemateriale såsom billedstof, religiøse genstande, musik, interview, iagttagelser fra feltarbejde eller ekskursioner.

Den nødvendige baggrundsviden sikres ved inddragelse af sekundærfremstillinger såsom lærebogsmateriale, opslagsværker og informationer fra internettet.

3.2 Arbejdsformer

Der lægges en progression ind i forløbet, så eleverne gradvis trænes i selvstændig tilegnelse og formidling af stoffet. I begyndelsen af forløbet lægges vægten på en vekslen mellem lærerstyret klasseundervisning og forskellige former for gruppearbejde. Imod slutningen øges elevernes mere selvstændige arbejde med stoffet. For at øge elevernes forståelse af religionernes aktuelle fremtrædelsesformer indgår udadrettede aktiviteter i undervisningen i form af ekskursioner eller feltarbejde til udforskning af kultsteder og religiøse miljøer. Der lægges vægt på at styrke elevernes retoriske kompetence i form af evnen til at give en klar og struktureret fremlæggelse af et stof.

3.3 It

It er et naturligt arbejdsrum for religionsfaget. It anvendes til:

- informationssøgning
- studiet af religiøs praksis
- træning af kildekritisk kompetence
- formidling af faglige emner og problemstillinger.

3.4 Samspil med andre fag

Hvor det er muligt, skal religion indgå i samspil med andre fag. Igennem samspillet fremmes elevernes forståelse af religionernes virkningshistorie og religionernes samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Gennem individuel faglig vejledning skal eleven bibringes en klar opfattelse af niveauet for og udviklingen i det faglige standpunkt, herunder svage og stærke sider. Mindst én gang i hvert semester skal der ske en evaluering af elevens arbejdsindsats, aktive deltagelse og engagement i undervisningen.

4.2 Prøveformer

Skolen vælger mellem nedenstående to prøveformer.

- a) Mundtlig prøve på grundlag af et ukendt tekstmateriale, samt evt. andet materiale, af et omfang på maks. 4 normalsider, valgt af eksaminator. Prøvematerialet sendes til censor og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse. Eksaminationstiden er ca. 24 minutter pr. eksaminand. Der gives ca. 48 minutters forberedelsestid. Eksaminationen former sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator.
- b) Mundtlig prøve på grundlag af et ukendt tekstmateriale, samt evt. andet materiale, af et omfang på maks. 2 normalsider, valgt af eksaminator. Prøvematerialet sendes til censor og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse. Eksaminationstiden er ca. 24 minutter pr. eksaminand. Der gives ca. 24 minutters forberedelsestid. Eksaminationen former sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i pkt. 2.1. Der lægges endvidere vægt på eksaminandens evne til at fremstille et sagsforhold på en klar og overskuelig måde samt til at disponere og strukturere eksaminationstiden.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Samfundsfag C og B

Samfundsfag C

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Samfundsfag handler om grønlandske, danske og internationale samfundsforhold. Faget giver på et empirisk og teoretisk grundlag viden om og forståelse af det moderne, globaliserede grønlandske samfunds dynamik og kompleksitet ved at forbinde den aktuelle samfundsmæssige udvikling med sociale, økonomiske og politiske begreber for dermed at kvalificere egne standpunkter og handlemuligheder.

1.2 Formål

Samfundsfag skal fremme elevernes lyst og evne til at forholde sig til og deltage i den demokratiske debat og gennem undervisningens indhold og arbejdsformer engagere dem i forhold af betydning for demokratiet og samfundsudviklingen. Endvidere skal undervisningen fremme elevernes selvstændighed og tillid til at kunne tage stilling til samfundsmæssige problemstillinger på et fagligt kvalificeret niveau. Undervisningen skal give viden om og forståelse af især grønlandske samfundsforhold og den dynamik, der har indflydelse på udviklingen i det moderne samfund. Samfundsfag skal bidrage til udvikling af kompetencer, der gør eleven i stand til at reflektere over egen studiepraksis og til at samarbejde med andre. Eleverne skal styrke deres kompetencer gennem arbejde med empiriske problemstillinger og ved anvendelse af begreber og metoder fra de samfundsvidenskabelige discipliner.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Eleverne skal kunne:

- anvende grundlæggende viden om sociologi, økonomi og politologi til at redegøre for aktuelle grønlandske samfundsmæssige problemer og løsninger herpå
- undersøge sammenhænge mellem relevante baggrundsvARIABLE og sociale og kulturelle mønstre
- undersøge konkrete politiske beslutningsprocesser
- undersøge konkrete prioriteringsproblemer i det grønlandske velfærdssamfund
- påvise i konkrete eksempler betydningen af danske og globale forhold for de politiske handlingsmuligheder
- formulere samfundsfaglige spørgsmål, opsøge, anvende og kritisk vurdere informationer til at dokumentere enkle faglige sammenhænge
- formidle faglige sammenhænge i enkle modeller, tabeller og diagrammer
- formidle viden om faglige sammenhænge ved anvendelse af fagets terminologi
- på et fagligt grundlag argumentere for egne standpunkter og være lydhør for andre synspunkter og argumenter.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er følgende:

Politik

- politiske ideologier, herunder konservatisme, liberalisme og socialisme
- demokrati og menneskerettigheder, herunder betydningen af retssystemet
- politiske beslutninger i Grønland og Danmark, herunder politiske deltagelsesmuligheder.

Sociologi

- identitetsdannelse og socialisation
- sociale og kulturelle forskelle.

Økonomi

- økonomiske kredsløb og styringsinstrumenter
- velfærd og fordeling.

Metode

- centrale samfundsfaglige informationskanaler.

2.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof har typisk karakter af eksempler fra den aktuelle samfundsmæssige debat, som anvendes til yderligere at konkretisere og perspektivere faglige sammenhænge, herunder betydningen af globale og europæiske forhold for udviklingen i Grønland.

3. Undervisningens tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen skal tilrettelægges tematisk, typisk med afsæt i kursisternes undren og nysgerrighed vedrørende aktuelle samfundsmæssige problemstillinger. Gennem det samlede forløb skal der ske en øget inddragelse af eleverne ved valg af tema og arbejdsformer. I behandlingen af stoffet anlægges et helhedssyn, således at mindst ét tema behandles på tværs af disciplinerne. I undervisningen skal der lægges vægt på det induktive princip, dvs. konkrete problemstillinger skal være udgangspunktet, og der skal lægges afgørende vægt på, at den enkelte elev får muligheder for på et fagligt grundlag at fremføre synspunkter, argumenter og vurderinger.

Tilrettelægges undervisningen i kortere perioder deduktivt, skal der efterfølgende ske en anvendelse af det faglige stof på konkrete eksempler. Sådanne kortere kursusperioder kan bruges til at fremhæve ligheder og forskelle mellem de samfundsfaglige discipliner.

Undervisningen tilrettelægges således, at den er alsidig i valg af synsvinkler, begreber og metoder.

3.2 Arbejdsformer

I undervisningen skal der anvendes afvekslende og elevaktiverende arbejdsformer, således at kursisterne får gode muligheder for at identificere, dokumentere, formidle og debattere faglige sammenhænge og synspunkter. Udadvendte aktiviteter skal integreres i undervisningsforløb. Der skal i det samlede forløb gennemføres mindst ét mindre projektarbejde, hvor en faglig problemstilling skal behandles med brug af metoder fra faget.

Skriftligt arbejde

Varierede skriftlige produkter bidrager til faglig fordybelse og til at udvikle elevernes evne til at formulere samfundsfaglige spørgsmål, dokumentere og argumentere for faglige sammenhænge og synspunkter.

3.3 It

Informationsteknologiske redskaber anvendes i undervisningen til at støtte og supplere de faglige mål og den pædagogiske proces.

Informationsteknologi anvendes til:

- informationssøgning
- bearbejdning og formidling
- vidensdeling.

Anvisninger på centrale samfundsfaglige hjemmesider indgår i de enkelte forløb. Brug af elektroniske konferencer kan integreres i undervisningen.

3.4 Samspil med andre fag

Hvor det er muligt, lægges der op til, at faget kan indgå i samspil med andre fag med det formål yderligere at uddybe og perspektivere kernestoffet.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Formålet med den løbende evaluering er at sikre kvaliteten af undervisningen samt styre den enkelte elevs læring. Den løbende evaluering skal ligeledes vise elevens faglige kunnen i forhold til de i pkt. 2.1 beskrevne kompetencemål. Gennem fremadrettet og individuel vejledning, brug af test og tilbagemeldinger på faglige aktiviteter skal eleven undervejs i forløbet få en klar opfattelse af niveauet for og udviklingen i det faglige standpunkt, herunder inddrages aktiviteter, som stimulerer refleksion over udbyttet af undervisningen. Grundlaget for evalueringen skal være de faglige mål. Endvidere skal der mindst én gang i hvert semester ske en evaluering af arbejdsindsats, aktiv deltagelse og engagement i undervisningen.

4.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af et kendt tema med et ukendt bilagsmateriale valgt af eksaminator af et omfang på mindre end 2 normalsider. I tilknytning til temaet stilles fokuserede underspørgsmål, der følger de taksonomiske niveauer. Prøvematerialet sendes til censor og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse.

Eksaminationstiden er 24 minutter pr. eksaminand. Der gives 48 minutters forberedelsestid.

Eksaminationen former sig som en samtale.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i pkt. 2.1.

Der lægges vægt på:

- overblik fra fagets discipliner, således at relevante faglige begreber og eksempler inddrages i eksaminationen
- viden om centrale faglige sammenhænge
- evne til at formidle og indgå i dialog om en faglig problemstilling under anvendelse af fagets terminologi
- evne til at argumentere for et synspunkt på et fagligt grundlag
- færdigheder i at anvende bilagsmaterialet til at dokumentere faglige sammenhænge.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Samfundsfag B

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Samfundsfag omhandler grønlandske, danske og internationale samfundsforhold. Faget giver på et empirisk og teoretisk grundlag viden om de dynamiske og komplekse kræfter – nationalt, regionalt, globalt – der påvirker samfundsudviklingen. Ved at forbinde den aktuelle samfundsmæssige udvikling med sociologiske, økonomiske og politiske begreber kvalificeres standpunkter og handlemuligheder.

1.2 Formål

Undervisningen skal give viden og forståelse af grønlandske, danske og internationale samfundsforhold og den dynamik, der har indflydelse på udviklingen i det moderne samfund. Samfundsfag skal fremme elevernes lyst og evne til at forholde sig til og deltage i den demokratiske debat og gennem undervisningens indhold og arbejdsformer engagere eleverne i forhold af betydning for demokratiet og samfundsudviklingen. Endvidere skal undervisningen fremme elevernes selvstændighed og tillid til at kunne diskutere og tage stilling til samfundsmæssige problemstillinger på et fagligt kvalificeret niveau.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Eleverne skal kunne:

- anvende og kombinere viden fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger og løsninger herpå
- forklare samfundsmæssige problemstillinger ved anvendelse af begreber og enkle teorier
- undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af Danmark og globale forhold
- sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre
- undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Grønland og diskutere løsninger
- undersøge og sammenligne samfundsmæssige problemstillinger i forskellige lande, herunder samspillet mellem nationale og globale forhold
- dokumentere viden om sammenhænge mellem nationale, europæiske og globale udviklingstendenser
- formulere fagligt funderede problemstillinger, indsamle, vurdere og bearbejde dansk materiale til at undersøge problemstillinger og drage konklusioner herudfra
- anvende kvantitative og kvalitative metoder
- formidle og tydeliggøre faglige sammenhænge ved hjælp af enkle modeller, beregninger, tabeller og diagrammer
- formulere faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde og ved anvendelse af fagets taksonomi og terminologi
- på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i dialog derom.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er følgende:

Sociologi

- identitetsdannelse og socialisation
- massemedier og politisk meningsdannelse
- social differentiering og kulturelle mønstre.

Politik

- politiske grundholdninger, herunder konservatisme, liberalisme og socialisme
- demokratiopfattelser, herunder betydningen af retssystemet
- magtbegreber
- forskellige politiske systemer, herunder det danske politiske system.

International politik

- samarbejde, integration og konflikt i det nordatlantiske område samt på europæisk og globalt plan

Økonomi

- velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilt samfund
- det økonomiske kredsløb, økonomiske mål, styring, bæredygtig udvikling
- globaliseringens betydning for Grønland.

Metode

- komparativ metode og kvantitativ og kvalitativ metode

2.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke være i stand til at opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof har typisk karakter af eksempler fra den aktuelle samfundsmæssige debat, som anvendes til at illustrere og perspektivere faglige problemstillinger i undervisningen og i forbindelse med projektarbejde. Det gælder i særdeleshed samspillet mellem nationale, regionale og globale forhold, som indgår i de temaer, hvor det falder naturligt.

Samfundsfaglige synsvinkler på tværfaglige problemstillinger og udadvendte aktiviteter er en del af det supplerende stof.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen skal tilrettelægges tematisk med afsæt i elevernes undren og nysgerrighed vedrørende aktuelle samfundsmæssige problemstillinger og løsninger. Eleverne skal inddrages i planlægningen af undervisningen, herunder valg af problemstillinger og arbejdsformer.

I behandlingen af stoffet anlægges et helhedssyn med respekt for de enkelte faglige discipliner. Undervisningen tilrettelægges således, at der veksles mellem induktivt og deduktivt tilrettelagte forløb. Induktivt tilrettelagte forløb tager normalt udgangspunkt i en eller flere aktuelle problemstillinger, hvor begreber og metoder fra flere discipliner anvendes. Deduktivt tilrettelagte forløb tager typisk udgangspunkt i en enkelt disciplin og giver begreber, teoretiske sammenhænge og metoder til efterfølgende at undersøge og formidle en problemstilling. Sådanne disciplinorienterede perioder bidrager til at fremhæve ligheder og forskelle ved de enkelte discipliners metoder, begrebsdannelser og genstandsfelt.

Der skal igennem det samlede forløb lægges afgørende vægt på, at den enkelte elev får muligheder for på et fagligt grundlag at fremføre egne synspunkter, argumenter og vurderinger. Igennem det samlede forløb skal der successivt ske en skærpelse af de faglige krav til indhold, præcision og sammenhæng i argumentationen.

Undervisningen tilrettelægges således, at den er alsidig i valg af synsvinkler, teorier og metoder.

3.2 Arbejdsformer

I undervisningen skal der anvendes afvekslende og elevaktiverende arbejdsformer, således at eleverne får muligheder for at undersøge, dokumentere, formidle og debattere faglige sammenhænge.

Der sker igennem det samlede forløb en udvikling frem mod selvstændiggørende og studieforberedende arbejdsformer, således at eleverne selvstændigt kan opstille, undersøge og forklare faglige problemstillinger. Udadvendte aktiviteter skal gennemføres i form af gæstelærere, virksomheds- og institutionsbesøg eller empiriske undersøgelser og sker i sammenhæng med arbejdet med konkrete projekter eller integreres i undervisningen.

Der indgår mindre skriftlige arbejder af stigende sværhedsgrad til at opøve skriftlig formidling, faglig korrekthed, argumentation og præcision.

Der udarbejdes i det samlede forløb mindst 1 projekt.

3.3 It

Informationsteknologiske redskaber anvendes i undervisningen til at støtte og supplere de faglige mål og den pædagogiske proces.

Informationsteknologi anvendes til:

- simulation af økonomiske sammenhænge
- informationssøgning
- bearbejdning og formidling, herunder talmæssige sammenhænge
- vidensdeling.

Anvisninger på centrale samfundsfaglige hjemmesider og brug af fokuserede søgestrategier indgår i de enkelte forløb, herunder vurdering af informationers pålidelighed. Brug af elektroniske konferencer kan integreres i undervisningen.

3.4 Samspil med andre fag

Samfundsfag bidrager til en sammenhængende forståelse af aktuelle samfundsmæssige problemstillinger. I konkrete undervisningsforløb giver faget bl.a. metodiske værktøjer til mindre empiriske undersøgelser.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Gennem fremadrettet individuel vejledning, brug af interne prøver og tilbagemeldinger på faglige aktiviteter skal eleven undervejs i det samlede forløb bibringes en klar opfattelse af niveauet for og udviklingen i det faglige standpunkt. Grundlaget for evalueringen skal være de faglige mål. Der skal desuden gennemføres aktiviteter, som får eleven til selv at reflektere over faglig udvikling.

I tilbagemeldinger på skriftlige og mundtlige aktiviteter skal der ske en fremadrettet vejledning med præcise anvisninger på forbedringer omkring argumentation, struktur, udtryksevne og faglig korrekthed.

Endvidere skal der mindst hvert semester foretages en evaluering af elevens arbejdsindsats, aktive deltagelse og engagement i undervisningen. I forbindelse hermed sker der en fælles evaluering af undervisningen.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af et kendt tema med et ukendt bilagsmateriale valgt af eksaminator af et omfang på mindre end 2 normalsider. I tilknytning til temaet stilles fokuserede underspørgsmål, der følger de taksonomiske niveauer. Prøvematerialet sendes til censor og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse.

Eksaminationstiden er 24 minutter pr. eksaminand. Der gives 48 minutters forberedelsestid.

Eksaminationen former sig som en samtale.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i pkt. 2.1.

I bedømmelsen lægges der vægt på:

- analyse og dokumentation af en faglig problemstilling på baggrund af et materiale
- fagligt overblik over fagets discipliner, således at relevante eksempler, faglig viden og begreber anvendes
- demonstration af sammenhæng og dybde i viden og begrebsforståelse
- anvendelse af viden om samfundsvidenskabelige metoder til kritisk at vurdere materiale
- evne til at formidle og diskutere en faglig problemstilling og argumentere sammenhængende for et synspunkt
- færdigheder i at anvende forskellige materialetyper til at dokumentere faglige sammenhænge
- evne til at formidle og analysere på fagets taksonomiske niveauer og ved anvendelse af fagets terminologi.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering.